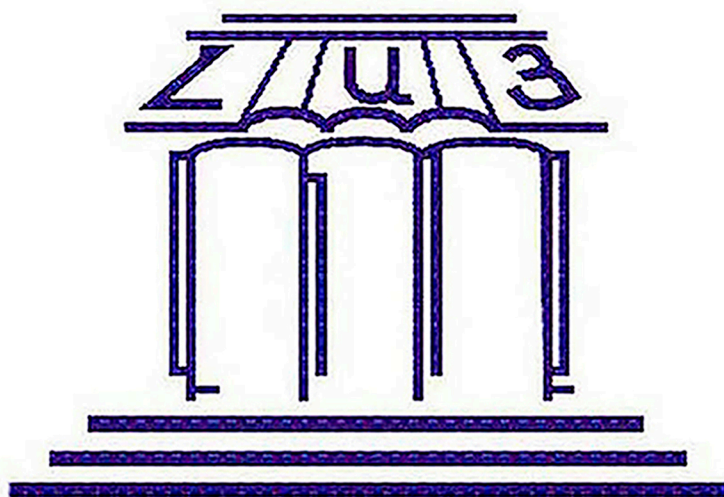

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Մտեղծագործական համայնքներ
նշ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

78
K 63/

ԿՈՄԻՏԱՍ

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՅԵՐԳԵՐ

784
24-68

Հ. Ս. Խ. Հ. ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՅԵՎ ԱՐՎԵՍՏԻ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏ

2013

ԿՈՄԻՏԵ

784.4
4-68

ԲԵ - 2008

78
K 632

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՅԵՐԳԵՐ

ԱԶԳԱԳՐԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԱԾՈՒ

ՀԱՅԵՐԵՆ ՆՈՏԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆԻՑ ՓՈԽԱԳՐԵՑ ՅԵՎՐՈՊԱԿԱՆԻ
ԱՌԱՋԱԲԱՆՈՎ, ՅԵՎ, ԳԻՏՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՎ,

ՍՊԻՐԻԴՈՆ ՄԵԼԻԲՅԱՆ

ИНСТИТУТ НАУК и ИСКУССТВ ССР АРМЕНИИ

КОМИТАС

Управление по делам искусств
ЧНАССР
№ 704-7185
МЕТОДКАБИНЕТ

НАРОДНЫЕ ПЕСНИ

ЭТНОГРАФИЧЕСКИЙ СБОРНИК

Перевод с армянских нотных знаков на европейские,
предисловие и примечание

СПИРИДОНА МЕЛИКЯНА

Чечено-Ингушская
Республиканская
Библиотека
имени А. П. Чехова

МУЗЫКАЛЬНЫЙ СЕКТОР

ГОСИЗДАТА ССР АРМЕНИИ

Հ. Ս. Խ. Հ. ԳԵՏՆՐԱՍԻ
ՅԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ՍԵՎՈՐ

(2798)

Գ. Բ.

1916

ԿՈՄԻՏԱՍ — КОМИТАС

3190-87

* * *

Հ. Ս. Խ. Հ. Գիտություն և Արվեստի Ինստիտուտը 1927 թվի սկզբներին, Լուսժողովում ընկ. Ա. Մուսկյանի հանձնարարությամբ, կազմեց իր յերաժշտագետ անդամներից մի հանձնախումբ՝ հաշ չորագույն յերաժշտության վետերաններ— Յեկմալյանի և Կոմիտասի անտիպ, ցաք ու ցրիվ յեղած յերկերը ժողովելու և գիտական հրատարակությամբ լույս ընծայելու:

Այդ հանձնախմբի կազմի մեջ ելին մանուկ յերաժշտագետներ Ա. Սպենդիարյան, Բ. Ղորղանյան, Ռոմ. Մելիքյան, Սպ. Մելիքյան և Ա. տեր-Ղևոնդյան, վորոնք Ինստիտուտի յերրորդ բաժնի գիտական քարտուղարի նախագահությամբ մի քանի ժողովների ընթացքում մշակեցին գործունեություն ծրագիր:

Առաջին գործնական քալին եր հայտարարել թերթերում, վոր Կոմիտասի և Յեկմալյանի զանազան տեղերում ու զանազան մարդկանց մոտ գտնվող անտիպ յերկերը ուղարկվեն Ինստիտուտ:

Յերկրորդ քալին եր Պետականգրանում յեղած ու չոր հավաքված նյութերի վերանայումը և առաջին հերթին հրատարակվելիք յերկի ընտրությունը: Վորոշվեց առաջին հերթին լույս ընծայել Կոմիտասի ժողովրդական յերգերի այս ժողովածուն, վորը պատահականորեն ազատվել եր կորուստից, գտնվելով Ինստիտուտի անդամ Սպ. Մելիքյանի մոտ:

Վորովհետև այդ յերգերը գրված եյին հայկական նոտաներով, ուստի և զրանց յեվրոպական նոտաներով փոխադրությունը, ինչպես և գիտական հրատարակության համար պատրաստելու ամբողջ գործը (առաջաբան, գիտություններ, ծանոթություններ, ցանկ և ալին) հանձնվեցին Սպ. Մելիքյանին՝ տալով նրան վորոշ գիրեկտիվներ:

Ընկ. Սպ. Մելիքյանը 1928 թվի հոկտեմբերի 1-ին իր արդեն բոլորովին վերջացրած աշխատությունը ներկայացրեց յերաժշտագետների նույն հանձնաժողովին: Հանձնաժողովը, վորին հրավիրված եր մասնակցելու և ընկ. Մուշեղ Աղաջանը, կատարված աշխատանքը կես առ կես ստուգելուց հետո ներկայացրեց Ինստիտուտի յերրորդ բաժնի ընդհանուր ժողովին և Ինստիտուտի խորհրդին ի հավանություն և ի հաստատություն:

Ինստիտուտի յերրորդ բաժնի
գիտական քարտուղար՝ Գ. ԴԵՄԻՐՃՅԱՆ

10/XI 28 թ.

* * *

По поручению Наркомпроса тов. А. Мравьяна, в начале 1927 г. Институтом Наук и Искусств ССР Армении была образована комиссия, которая имела целью собрать и выпустить научным изданием не напечатанные разбросанные произведения ветеранов новейшей армянской музыки—Екмаяна и Комитаса.

В состав этой комиссии входили композиторы музыковеды: А. Спендиаров, В. Корганов, Ром. Меликян, Сп. Меликян и А. Тер-Гевондян,—которые в ряде заседаний, под председательством ученого секретаря третьего отдела Института, выработали программу работ. Первым практическим шагом было объявление в газетах о том, чтобы все, имеющиеся в разных местах и у разных лиц, не напечатанные произведения Комитаса и Екмаяна, присылались в Институт.

Вторым шагом был пересмотр имевшихся в Гос. музее вновь собранных материалов, и в первую голову отбор произведений, для издания. Было решено в первую очередь выпустить настоящий сборник народных песен Комитаса, который случайно избежал гибели, находясь у члена Института Сп. Меликяна.

Так как эти песни были записаны армянскими нотами, то перевод их на европейские ноты, как и все дело подготовки их для научного издания (составление предисловия, примечаний, оглавления и пр.), были поручены Сп. Меликяну, которому даны были определенные директивы.

Тов. Сп. Меликян представил 1 октября 1928 года той же комиссии композиторов и музыковедов свою работу в вполне законченном виде. Комиссия, для участия в которой был приглашен и тов. Мушег Агаян, проверив обстоятельно выполненную работу, представил ее общему собранию третьего отдела Института и совету Института на одобрение и утверждение.

Ученый секретарь третьего отдела Института Д. Демирчьян.

10/XI 1928.

Ա Ռ Ա Ջ Ա Բ Ա Ն

Կոմիտասը առաջին ազգագրագետն է մեր նորագույն չերափշտական գրականության մեջ:

Մինչդեռ Կարա-Մուրզա և Յեկմայան ժողովրդական չերգի վրա նայում ելին միայն իրրե նյութի, վորից կարող ելին համերգային գրականություն ստեղծել, Կոմիտասը ալ տեսակետն ունենալով հանդերձ՝ ունի նաև ազգագրագետի, չերափշտ գիտնականի տեսակետ և մոտեցում:

Ով ի մոտո ծանոթ է չեղել Կոմիտասի կյանքին ու գործունեությանը՝ նա կվկայի, վոր հաճախ ստեղծագործող Կոմիտասը կուլ եր գնում գիտնական Կոմիտասին: Նրան զբաղեցնում եր ամենից առաջ այս հարցը՝ «վո՞րն է հայ չերափշտությունը», և տարիներ շարունակ նրան տեսնում ենք խաղերի (նեվմաների) լարերինթոսի մեջ խճճված, շարականի դամմաների պարզաբանություն տարված, ժողովրդական չերգի անխոնջ հավաքող ու ուսումնասիրող և վերջապես իրրե պրոպականդիստ իր իղեյաների՝ այստեղ, այնտեղ, թե՛ Ռուսաստանում և թե՛ արտասահմանում իրրե դասախոս հանդես չեկող:

Նրան զբաղեցնող հարցերը իհարկե մի մարդու ուժերից վեր ելին, և՛ չեթե գրավոր շատ քիչ բան է թողել իր ուսումնասիրություններից, գլխավոր պատճառը հենց այն է, վոր շատ հարցերի մասին նա վերջնական՝ գիտական ձևավորման դեռ չեր հանգել, չերք անագորույն հիվանդությունը վերջակետ դրեց նրա այնքան բեղմնավոր ու բազմակողմանի գործունեությանը:

Թողնենք ժամանակակիցների տպավորությունները: Կոմիտասի թողած տաճկական չերգերի ժողովածուն (անտիպ), վորի պատճենը՝ արտագրված իմ ձեռքով, գտնվում է Ինստիտուտում, քրդական չերգերի ժողովածուն (տպված 1903-ին) և մանավանդ այս՝ հայ ժողովրդական չերգերի ժողովածուն, ուր բանասերի զգույշ մոտեցումը չեղանակների վարիանտների տեսակետից պեղանատիղմի չե հասնում, հերիք են ապացուցելու համար, վոր նա առաջին ազգագրագետ, գիտնական չերափշտն է մեր չերափշտության պատմության նորագույն շրջանում: Բայց վորքան լիակատար է ստեղծագործող Կոմիտասի պատկերը, այնքան թերի՝ մթության մեջ է մնացել գիտնական Կոմիտասը, և ալ շնորհիվ այն հանգամանքի, վոր չուրացման և անզարձ կորստյան են մատնվել նրա աշխատությունները Կ. Պոլսում, իր հիվանդության հենց առաջին որերում:

Այս ժողովածուն ել փրկվել է բոլորովին պատահական կերպով: 1904 թվի աշնանը, չերք չե պատրաստվում ելի արտասահման գնալու, Կոմիտասը՝ իրրե իմ ուսուցիչը և ուղեցույցը, տրամադրեց ինձ իր հավաքած չերգերի ամբողջ ժողովածուն արտագրելու և հետո վերցնելու՝ իրրե հայկական թեմաների անսպառ

աղբյուր, վորովհետև շատ եր մտահոգված իմ գերմանական աղբյուրներով չտարվելու խնդրով:

Վերոհիշյալ չերգերը արտագրել են մի սովոր ու մեծադիր կազմած տետրից, վորի ¹/₁₀-րդ մասը հազիվ եր լցնում այս հայկական նոտաներով գրված 255 չերգերի ժողովածուն: Հետագայում այդ տետրի մեջ են մտել թերևս ելի նորանոր հարյուրավոր չերգեր, բայց այդ տետրը՝ ինչպես Կոմիտասի փառիզյան բարեկամները հայտնում են, չկա ու չկա...

Հայտնի չե, վոր Կոմիտասը դեռ Գեորգյան ճեմարանի V-VI դասարանի աշակերտ չեղած ժամանակը լավ «նոթաշի» չե համարվել և հայկական նոտաներով վարժ ձայնագրող, հայտնի չե նաև, վոր «տաճկական չերգերը» նույնպես ճեմարանը դեռ չավարտած շրջանումն է ձայնագրել՝ 1890 թվին Կ. Պոլսում, ուր գնացել եր մի կարճ ժամանակով, ուրեմն սխալված չենք լինի, չեթե ասենք, վոր այս ժողովածուի մեջ կան չերգեր, վորոնք դեռ 90-ական թվականներից ել վաղ են ձայնագրվել:

Այսպիսով պարզվում ե, վոր այս ժողովածուն առաջ չեկած պիտի լինի շուրջ 1890 թվականից մինչև 1904 թվի՝ մինչև իմ արտագրության մոմենտը: Ուրիշ խոսքով այս ժողովածուն ներկայացնում ե մեր ժողովրդական չերգի այն պատկերը, վորը նա ունեցել ե 30—40 տարի առաջ. մի հանգամանք, վոր շատ արժեքավոր ե դարձնում այս ժողովածուն թե արդեն ժողովրդի մեջ մոռացված չերգերի տեսակետից, վորոնց համար միակ աղբյուրն ե, և թե դեռ գոյություն ունեցող, բայց վորոշ փոփոխությունների յենթարկված չերգերի գիտական համեմատությունների և հետազոտությունների նյութ դառնալու տեսակետից: Մի չերգեր տեսակետից ել շատ գնահատելի չե այս ժողովածուն, այստեղ են գտնվում այն բոլոր ժողովրդական չերգերը, վորոնք նյութ են դարձել հենց Կոմիտասի համար վորոշ ստեղծագործական մշակույթ հայտնաբերելու համար: Աղբյուրների և մշակույթների համեմատությունը շատ բան կպարզի Կոմիտասի դեպի ժողովրդական թեմաներն ունեցած վերաբերմունքի նկատմամբ:

Գիտական տեսակետից այս ժողովածուն ունի և՛ թերություններ, վորոնք առաջ են չեկել շնորհիվ այն հանգամանքի, վոր արտագրության մոմենտին (1904 թ.) Կոմիտասը դեռ ամբողջացրած և վերջացրած չի չեղել այս չերգի իբրև մի գիտական աշխատանք: Այսպես՝ ա) չկա վնչ մի ցուցմունք արագությունը (tempo) ցույց տվող, բ) չերգերի սկզբին նշանակված՝ այն ել վնչ ամեն տեղ, աշխարհագրական անունները, Իզդիր, Կողբ, Աբարան և այլն, դեռ հերիք չեն այդ չերգերի բուն հայրենիքը վորոշելու համար, վորովհետև Իզդիրում կարող եր չերգել և մի մշցի գաղթական, կամ մի իզդիրցի կարող եր չերգել մշցուց սովորածը: Մանրամասնությունները անշուշտ գրելիս ե չեղել առանձին հուշատետրի մեջ և այդ մասնությունները անշուշտ գրելիս ե չեղել առանձին հուշատետրի մեջ և այդ մասնությունները ել չի մտել ժողովածուի մեջ: գ) Վորևե սկզբունքով դասավորման հետք անգամ չի նկատվում, վնչ գամմայական, վնչ տեղագրական, վնչ ել ժամանակագրական՝ թեկուզ ձայնագրելու հերթականության տեսակետից: Իմ կարծիքով ժողովածուն ներկա դասավորությունը ստացել ե 1899 թվից հետո, այսինքն՝ չերգ արտասահմանյան կրթություն ստանալուց հետո Կոմիտասը արդեն մշակել եր «Ծիրանի ծառը», կամ «Սարերի վրով գնաց»-ը, չերգեր, վորոնք չերկու, եր չերգ տարբեր չերգերի միացումից են առաջ չեկել, վորովհետև այս և նման չերգերը տարբեր չերգերի միացումից են առաջ չեկել, վորովհետև այս և նման չերգերի մաս կազմող տարբեր թեմաները սույն ժողովածուի մեջ զարմանալիորեն չենք իրար հաջորդող չերգեր են հանգես դալիս: դ) Վերջապես չերգերի համարյա հենց իրար հաջորդող չերգեր են հանգես դալիս: չ) Վերջապես չերգերի համարյա հենց տակտերի չի բաժանված՝ մի հանգամանք, վոր կարող ե այս չերգերին անձանոթ մասնագետներին թյուրիմացություն մեջ գցել:

Բանի վոր հանձնախմբի կողմից վորոշված եր տպագրության հանձնել այս ժողովածուն այն դասավորությամբ և այն ձևով, ինչպես վոր հասել ե մեր ձեռքը, ուստի չես ունեն հանձնախմբի վորոշմամբ փոխադրությունը կատարելուց զատ կցեցի և գիտողությունների բաժինը, ուր կգտնի ընթերցողը լրացուցիչ տեղեկություններ և ցուցմունքներ մանավանդ տակտերի չբաժանված չերգերի վերաբերմամբ:

Պետք ե հայտնեմ, վոր Աբարանի չերգերից մոտ 15 հատ չես եմ տվել Կոմիտասին և այդ պատճառով ել արտագրելիս այդ համարները բաց եմ թողել, բավականաչափ միայն վերագրելը կամ սկզբի մի չերկու տակտը հիշատակելով: Այժմ՝ այդ համարներից շատերը, ինչպես ընթերցողը գիտողությունների բաժնից կարող ե տեղեկանալ, լրացրել եմ հիշողությամբ:

Նույն հանձնախմբի վորոշմամբ կցված ե այս ժողովածուին նաև «Շար Ակնա ժողովրդական չերգերի», վորը նույնպես Կոմիտասի գրչին ե պատկանում և տպագրվել ե Նշմիածնում հայկական նոտաներով դեռ 1895 թվին:

Այս փոքրիկ ժողովածուն ևս՝ փոխադրելով յեվրոպական նոտաներով, դուրս ե գալիս մոռացության գրկից և ընդհանուր սեփականություն դառնում:

Մի կարևոր հավելում ևս կատարել եմ Կոմիտասի այս ժողովածուի վրա, ոգտվելով հենց իրեն՝ Կոմիտասի ձեռքով գրված 13 չերգերից, վորոնք գտնվում են Գիտ. և Արվ. Ինստիտուտի նախագահ ընկ. Մ. Արեղյանի մոտ: Դեռ 1903 թ. Կոմիտասը մտադիր ե չեղել «Հաղար ու մի խաղ» ժողովրդական չերգարանի¹⁾ բոլոր չերգերի չեղանակները այդ նույն չերգարանին մեջ ընդ մեջ կցված հավելյալ թերթիկների վրա հայկական նոտաներով գրելու՝ ժողովրդական չերգերի անխոնջ ուսումնասիրող, իր մտերիմ բարեկամ ու գործակից Մ. Արեղյանին ի գործածություն նվիրաբերելու համար:

Դժբախտաբար նա իր մտադրությունը ամբողջությամբ ի կատար չի ածել. նա գրել ե նույն վերոհիշյալ թվականին առաջին 15 չերգերից միայն 13-ի չեղանակները, մեջ տալով № 2-ը և № 7-ը: Բայց այս 13 չեղանակն ել բավականին արժեքավոր լրացումն են բերում. նախ՝ ստանում ենք չորս նոր չերգ, վորոնք այս ժողովածուի մեջ ի սկզբանե չեն չեղել (տես № 256—259). չերկրորդ՝ լրացնում ե 4 չերգ այն չերգերից, վորոնց միայն համարները և վերագրերն ելին մնացել իմ արտագրության մեջ. (տես № 57, 117, 119 և 126). և չերկրորդ՝ պարունակում և 5 չերգ, վորոնցից միայն մեկն ե կետ առկետ կրկնություն իմ ունեցածի (№ 11-ի), մնացած 4-ը (տես № 13, 30, 85 և 133) նոր վարիանտ են կազմում իմ ունեցածի հետ, չերեմն ավել, չերեմն պակաս շեղումներով. շեղումներ՝ վորոնք ակնհայտնի ապացույց են այն բանի, վոր Կոմիտասը այդ տարիներում ունեցել և և ուրիշ ժողովածու, ուր այդ նույն չերգերը տարբեր վարիանտներով են գետեղված չեղել²⁾:

Փոխադրության ժամանակ հայկական ՓՈ, Ե, ՎԵ, ԲԵ, ԽՈ, ՆԵ, ՊԱ-ն

թարգմանել եմ c, d, e, f, g, a, b չեվրոպական նոտաներով:

Բանալիի մոտ չեղած ալտերացիայի նշանները դամմայական նշանակություն չունեն:

Վերագրելը իմն են. ոգտվել եմ կամ կրկնակի բնորոշ խոսքերից, կամ չերգի սկզբի չերկու չերեք բառերից:

ՍՊ. ՄԵԼԻՔՅԱՆ

1) Խմբագրել են Կոմիտաս և Մ. Արեղյան.

2) Լուր «Հոգովել»-ի, «Լուր»-ի, հարսանեկան և այլ շատ ծանոթ չերգերի բացակայությունը այս ժողովածուի մեջ նույնպես այդ ե ապացուցանում:

ПРЕДИСЛОВИЕ.

Комитас—первый этнограф в нашей новейшей музыкальной литературе. Тогда как Кара-Мурза и Екмалян смотрели на народную песню только как на материал, из которого можно было создать концертную литературу, Комитас, разделяя тот же взгляд, усвоил так же точку зрения и подход этнографа и ученого.

Кто близко был знаком с жизнью и деятельностью Комитаса, тот подтвердит, что часто Комитас творец поглощался Комитасом ученым. Его занимал прежде всего вопрос о том: „которая музыка является армянской?“ И мы видим его в продолжение ряда лет, блуждающим в лабиринте невм, увлеченным выяснением гамм шараканов¹⁾, неутомимым собирателем и исследователем народной песни и, наконец, выступающим в качестве пропагандиста своих идей, лектором в разных местах, как в России, так и за границей.

Вопросы, занимавшие его, конечно, были выше сил одного человека, и если у него осталось мало написанных работ по исследованиям, то мне кажется, главной причиной этого было именно то, что он не успел еще им дать окончательного научного оформления, когда жестокий недуг пресек его столь плодотворную и разностороннюю деятельность.

Но оставим в стороне впечатления современников. Для доказательства того, что Комитас был первым этнографом, ученым музыковедом новейшего периода истории нашей музыки, достаточно указать на оставленные им: сборник турецких песен (не напечатанный), копия которого, переписанная мною, находится в Институте, сборник курдских песен (напечатанный в 1903 г.) и в особенности настоящий сборник армянских народных песен, где осторожность подхода ученого к вариантам мелодий доходит до педантизма. Но насколько полон образ Комитаса творца, настолько неполон и остался в тени образ Комитаса ученого, и это потому, что в первые же дни его болезни в Константинополе труды его были расхвачаны и утеряны безвозвратно.

Настоящий сборник сохранился совершенно случайно. Осенью 1904 года, когда я собирался ехать за границу, Комитас, как учитель мой и руководитель, будучи весьма озабочен тем, чтобы я не поддавался немецким влияниям, дал мне переписать и взять с собой весь сборник собранных им песен, как неисчерпаемый источник армянских тем.

Эти песни я списал из большой толстой переплетенной тетради, в которой настоящий сборник из 255 песен, записанных армянскими нотами, занимал едва 1/10 часть. В дальнейшем в эту тетрадь, вероятно, были внесены еще новые и новые сотни песен, но самой тетради, как заявляют парижские друзья Комитаса, нигде нет.

Известно, что Комитас, еще учеником V и VI классов Эчмиадзинской Академии, считался хорошим „нотачи“, искусным записывателем армянскими нотами. Известно также, что и „Турецкие песни“ записаны им еще до окончания Академии, в 1890 году, в Константинополе, куда он ездил на короткое время. Значит, мы не ошибемся, если скажем, что в этом сборнике имеются песни, которые записаны еще до 90-х годов.

Таким образом выясняется, что происхождение этого сборника должно быть отнесено ко времени от 1890 г. до 1904 г., до момента моей переписки. Иными словами, настоящий сборник представляет ту картину нашей народной песни, которую она имела лет 30—40 тому назад. Это обстоятельство делает весьма ценным настоящий сборник как в отношении песен, уже забытых в народе, для которых является единственным источником, так и в отношении песен, еще сохранившихся, но подвергшихся изменениям, служа материалом для научных сравнений и исследований. Еще с третьей стороны очень ценен этот сборник: тут находятся все те народные песни, которые послужили материалом самому Комитасу для известной творческой обработки. Сравнение источников и обработки много света прольет на то, как относился Комитас к народным темам.

В научном отношении сборник этот имеет и недостатки, происшедшие от того, что к моменту переписки (в 1904 году), он не был еще Комитасом вполне закончен, как научный труд. Так: а) нет никаких указаний относительно темпов; б) обозначенные перед песнями, и то не везде, географические названия—Игдырь, Кульпы, Абаран и пр. еще недостаточны для определения подлинной родины этих песен, потому что в Игдыре мог бы петь и переселенец из Муша, или же игдырец мог петь то, чему научился у мушца. Несомненно он записывал подробности в особую записную книжку, почему они и не вошли в сборник; в) нет и следа распределения песен по какому-либо принципу,—ни по гаммам, ни по топографическому, ни по хронологическому, хотя бы в порядке записи.

По моему мнению, настоящее распределение в сборнике сделано после 1899 г., когда Комитас, по окончании заграничного образования, уже обработал „Цирани цар“ или „Сарери вров гнац“—песни, которые образовались из соединения двух-трех различных песен, потому что составляющие их различные темы, удивительным образом в настоящем сборнике, как раз следуют друг за другом; г) наконец, почти половина песен не разделена на такты, что может привести к недоразумениям специалистов, незнакомых с этими песнями.

Так как по решению комиссии настоящий сборник должен был быть сдан в печать с тем распределением и в том виде, как он дошел до нас, то я, по решению той же комиссии, помимо перевода на европейские ноты, составил также в виде приложения, отдел примечаний, где читатель найдет дополнительные сведения и указания, в особенности касательно песен, не разделенных на такты.

Нужно указать, что из абаранских песен около 15 номеров даны были Комитасу мною и потому при переписке я их выпустил, довольствуясь только упоминанием их заглавий или начальных нескольких тактов. Теперь многие из этих номеров, как читатель может усмотреть из отдела примечаний, мною восполнены по памяти.

По решению той же комиссии к настоящему сборнику приложен также „Ряд народных песен Акна“, тоже принадлежащих перу Комитаса и напечатанный в Эчмиадзине армянскими нотами еще в 1895 году.

Этот маленький сборник, с переводом его на европейские ноты, тоже выходит из мрака забвения и делается всеобщим достоянием.

Существенное дополнение к настоящему сборнику Комитаса сделано мною использованием 13 песен, записанных рукою самого Комитаса и нахо-

¹⁾ Церковная музыка.

дящихся у председателя Института Наук и Искусств тов. М. Абегиана. Еще в 1903 г. Комитас собирался записать армянскими нотами мотивы всех песен, содержащихся в народном песеннике „Азар у ми хах“¹⁾ на вшитых между страниц этого же песенника дополнительных листочках, чтобы приподнести их неутомимому исследователю народных песен, своему близкому другу и соратнику М. Абегиану для пользования.

К сожалению он своего намерения не выполнил до конца. В упомянутом году он из 15 первых песен записал мелодии только 13 песен, пропустив № 2 и № 7. Но и эти 13 мотивов являются довольно ценным дополнением: во-первых, мы имеем четыре новых песни, которых первоначально в этом сборнике не было (см. № 256—259), во-вторых восполняются 4 песни из тех, коих только номера и заглавия сохранились в моем списке (см. № 57, 117, 119 и 126), и в-третьих, среди них имеются 5 песен, из которых одна только является точным повторением имеющейся у меня песни (№ 11), а остальные 4 (см. № 13, 30, 85 и 133) являются новыми вариантами имеющихся у меня песен, с большими или меньшими отступлениями, явно свидетельствующими о том, что у Комитаса в те годы был и другой сборник, в который были помещены эти песни в различных вариантах²⁾.

При переводе армянские ноты: rho, e, ve, be, cho, ne, pa, переведены мною на европейские ноты: c, d, e, f, g, a, b.

Стоящие в ключе знаки альтерации не имеют гаммового значения.

Заглавия мои: пользовался или характерными словами припева, или же начальными словами песни.

Сп. Меликян.

№1. ԿԱՐՄԻՐ ՎԱՐԴ — КАРМИР ВАРД

№2. ԿԱՅՆԵԿ ԵՄ, ԳԱԼ ԶԵՄ ԿԱՐԱ — КАЙНЭЛ ЕМ, ГАЛ ЧЕМ КАРА

№3. ԲՈՐԻԿ ՄԻ ՔԵԼԵ, ՓՈԻՇ Ե — БОБИК МИ КЕЛЭ, ПУШ Э

¹⁾ „Тысяча и одна песня“. Редактировали Комитас и М. Абегиан.

²⁾ Отсутствие в этом сборнике Лорийского „Оровэл“, „Ло ло“, свадебных и многих других известных песен, тоже служит этому доказательством.

Հոգի, հոգի, հոգի, հոգի, ա - գիգ հար ջան
 ,, ,, ,, ,, վոտ - նե - բրա ջր -
 դու - որ բաց, վոտ - նե - բրա, վոտ - նե - բրա ցր - տում գր - նաց:

№5. ՇՈՐՈՐԱ ՍԱԼԱՏ - ШОРОРА САЛАТ

Շո - րո - րա Սա - լաթ, շո - րո - րա, հա - վակն Սր -
 Սր - շակն ի - լաթ ծո - վր գր - նաց, խեղճ Սա - լա -
 I var
 շա - կին կո - րո - րա: Սա - բար տա - բեք խեղճ
 թր - տա - վեր մր - նաց: Սա - բար տա - բեք խեղճ
 թա - մա - մին, Սր - բե - ի տուն ա - վեր մր - նաց:
 II var.
 Շո - րո - րա Սա - լաթ, շո - րո - րա,
 հա - վակն Սր - շա - կին կո - րո - րա:

№6. ԼԵԶՈՒՍ ԶԻ ԽՈՍՈՒՄ - ЛЕЗУС ЧИ ХОСЫМ

Լե - գուս չի խո - սում, լալ եմ, հո, շա - բո,
 Ս - լա - գաղ սա - բի գրի - խի, հո, շա - բո,
 չեա քու ձե - ուից չի - լալ եմ, հո, շա - բո:
 պաղ աղ - բոս - բից գու - լալ եմ, հո, շա - բո:

№7. ՀՈՎ, ՀՈՎ, ՀՈՎՆ ԸՆԿԱՎ - ОВ, ОВ, ОВН ЫНКАВ

Հով, հով, հովն ըն - կավ, ջուխտակ մա - բալ ծովն ըն - կավ:

№8. ԾԻՐԱՆԻ ԾԱՐ, ԲԱՐ ՄԻՆԱ - ЦИРАНИ ЦАР, БАР МИ ТА

Ծի - բա - նի ծառ, բար մի տա, վալ,
 ձրդ - նե - բրդ ի - բար մի տա, վալ:
 չեա քա - նի բա - ղին ման գամ,
 ցա - վե - բրա ի - բար մի տա:

№9. ՀԱՍ, ՏԸՎԵՔ, ՀԵՏ ՏԸՎԵՔ - А ТВЭК, ЕТ ТВЭК

Հա, տր - վեք, հեա տր - վեք, սա - բեքն
 Գր - նա ել հեա չը - գա, ես տար -
 հովն ըն - կավ, սրբ - տիս խրն - դուսն ծովն ըն - կավ:
 վան տա - բին, սե դարդ մեր վր - գովն ըն - կավ:

№10. ՀՈՎ, ՀՈՎ, ՀՈՎՆ ԸՆԿԱՎ - ОВ, ОВ, ОВН ЫНКАВ

Հով, հով, հովն ըն - կավ,
 սրբ - տիս խրն - դուսն ծովն ըն - կավ:

Ես որ ուր-բաթ Ի, պաս Ի, դէ հէ, զրնզր, զրնզր, դէ հէ, ջան:

*) Արեղյանի վարիանտի (№3) և սրա մեջ վնշ մի տարբերություն չկա:
Между вариантом Абегиана (№3) и настоящим нет никакой разницы.

№12. ՔԵԼԵՔ, ՔԵԼԵՔ, ՔԵԼԻՔՈՎ ԱՂՁԻԿ – КЕЛЭ, КЕЛЭ, КЕЛКОВ АХЧИК

Քե-լէ, քե-լէ, քե-լ-քով աղ-ջիկ, քան քու մե-րը խե-լ-քով աղ-ջիկ:

№13. ՉԻՆԱՐ ԵՍ, ԿԵՌԱՆԱԼ ՄԻ – ЧИНАР ЭС, КЕРАНАЛ МИ
(Հախվերիս) (Ахверис)

Չի-նար ես, կե-ռա - նալ մի, չար, չար.
Մեր դրո - նեն հե - ռա - նալ մի, չար, չար.

չար, նա-նալ, նալ, նալ, նալ, նալ, նալ, նալ, նալ:

Չի-նար ես, կե - ռա - նալ մի, չար, չար.
Մեր դրո - նեն հե - ռա - նալ մի, չար, չար.

չար, նա - նալ, նալ, նալ, նալ, նալ, նալ, նալ, նալ:

*) Արեղյանի վարիանտը №8: Առաջին քերեք օ՛- լերը ախտի լինեն Ե՛- լեր, այդպես և և տպագրածում: Մնացածը իր 3/4 չափով և մեղորդագրված ի և համապատասխանում տպագրածին, քան իմ վարիանտը Ա-ն:

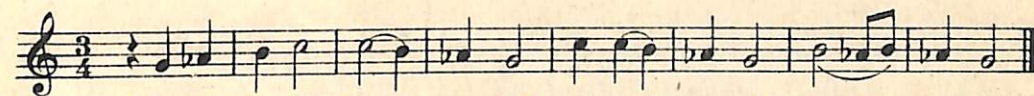
Вариант Абегиана №8. Первые три ноты с" должны быть б' как и есть в изданной песни. Остальная часть по своему метру в 3/4 и по мелодии более соответствует изданному варианту, чем мой вариант „А.“ КЛ. 1174.

№14. ՅԵԼԵՔ ԱԽՊԵՐ – ЕЛЭК АХПЭР

Յե - լէք ախ - պեր, յե - լէք քո - չե - ըր բառ - նալ:

№15. ԾԱՌԻ ՏԱԿԻՆ ԿԱՐ ԿԱՆԵՄ – ЦАРЬ ТАКИН КАР КАНЭМ

Ծա-ռի տա-կին կար կա-նեմ, սի-րած յա-րին քար կա-նեմ:

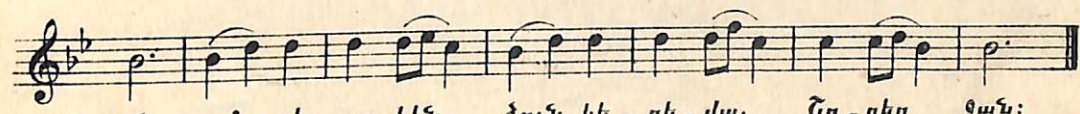
№16. ՇՈՂԵՐ ՋԱՆ – ШОХЭР ДЖАН

Ամ - պե - լա ձու-ն չի գա - լի, Շո - դեր ջան:
Մըթ - նե - լա տու-ն չի գա - լի, Շո - դեր ջան:

Դու շո - ըր - ըր, դու կո - ըր - ըր, Շո - դեր

ջան ամ - պի տա - կին ձու-ն կե - ըե - վա, Շո - դեր ջան:

№17. ԳԱՐՈՒՆ Ա, ՋՈՒՆ Ա ԱՐԵԼ – ГАРУН А, ДЗУН А АРЭЛ

Գա - ըու-ն ա, ձու-ն ա ա - ըել,

վալ, լէ, լէ, վալ, լէ, լէ, վալ, լէ, լէ, լէ, լէ:

№18. ՍԻՐՈՒՆ ՋԱՆ – СИРУН ДЖАН

I var.
II var.

Սի - րուՆ ջան, սի - րուՆ ջան, սիրուն ջան, սիր - արդ
մի բա - նա, նը - շա - նած գին - վոր եմ, ինչ չեմ գի - մա - նա:

№19. ԿԱՊՈՒՏ ՔՈՒՌԱԿ ՀԵԾԵԼ ԵՄ – КАПУТ КУРАК ЭЦЭЛ ЕМ

Կապուտ քու - ռակ հե - ծել եմ, չար, }
Ա - բա - գին մո - տե - ցել եմ, չար: }

Ան ջան Ա - բազ, վախ, ինչ - ման Ա - բազ:

№20. ԿԱԼԻ ՅԵՐԳԸ – КАЛІ ЁРГЫ

Վառիտ ա - բա, ծի - բան ջան,

ման ա - բի: Հա - շա - նը դար - ման ա - բա, } պոե - բե
հաս - կե - ըր դար - ման ա - բա, }

հոմ, պոե, պոե - բե հոմ, պոե, պոե - բե ջան

№21. ԱՐՈՐԷ ԱՍՈՅ ՏԱՏՐԱԿ ՀԱՎՔՈՒՆ – АРОРЕ АСАЦ ТАТРАК АВКУН

Ա - րորն ա - սոց տատ - ռակ հավքուն } վա՛յ լե, լե, լե,
Ինչու ինչ - աս կուց կուց ա - րուն }

լե, լե, լե, լե, վա՛յ, լի, լի, լի, լի, լի, լի, լի:

№22. ԴՈՒ ԱՆՍԻՐՏ ՅԱՐ – ДУ АНСІРТ ЯР

Յեռ նա - ի, ինչ նա - ի, չար ա - բե - վիդ,

մութն բն - կազ տունդ ա - բի դու ա՛ն - սիրա չար:

Սա - բե - ըր ման եմ ինչ - կել,

դաշ - տե - ըր ման եմ ինչ - կել:

№23. ԱՆ, ԼՈՐԻ ՄԱՐԱՆ – АХ, ЛОТЫ МАРАН

Ան, լո - թի Մա - բան, ջան լո - թի Մա - բան:

№24. ԻՄ ՀԵՐԸ – ИМ ЭРЫ

Իմ հե - ըր քեզ աղ - ջիկ չի տա, գր - նա գր - լիկ գա - լի տե՛ս:

№25. ԱԼ ՈՒ ԱԼՎԱՆ ԵՍ ԱՌԵԼ — АЛ У АЛВАН ЭС АРЭЛ

Ալ ու ալ-վան Լս ա-ռել, Կար-միր
 Լա-լա չես դառել Կար-միր Լա-լա չես դա-ռել
 I var. ախ - պեր ջան, քե դուր - բան,
 II var. ախ - պեր ջան, քե դուր - բան,
 դու չես, դու, մեր գլու - ման:

№26. ՓԱՓՈՌԻ ԶԱՆ — ПАПОРИ ДЖАН

Փա - փո - ու ջան, մը-տա բիւ - բի - լի բա - Ղը:

№27. ԵՍ ՈՐ ՈՒՐԲԱԹ ՊԻՏԵՐ — ЭС ОР УРБАТ ПИТЕР

Ես որ ուր-բաթ պի - տեր, Եղ - վան
 Կլու-րա - Կի, հի, հի, հի, հի, Լա - ըրս դու-նով
 աւ - ցալ, գր - նաց Կր - բա - Կին:

№28. ՀՈՂ ԱՐԱ ՅԵՁՈ — ОЛ АРА ЕЗО

Հոլ ա - ըա, չե-զո, ջան ախ - պեր, ջան, հի,
 Թոլ ա - ըա չե-զո, ջան ախ - պեր, դե սի-րուն չե, չե,
 չե, չե, դե ծա-ղիկ չե, չե, չե, չե,
 դե սի - րուն չե, չե, չե, չե, հի:

№29. ՀՈՂ — О

Հո:

*) Սկզբից լինթադրվում է $\frac{1}{8}$ շունչ:
 В начале предполагается $\frac{1}{8}$ пауза.

№30. ՁԻԳ ՏՈՒԻ, ՔԱՇԻ - ДЭНГ ТУ, КАШИ

U.
 Ձիգ տու, քաշի, աչ չեղ-նը, ա-րա հո, ա-րա
 հո, աչ, լուծըդ մա-շի, աչ չե-ղը, ա-րա հո, —
 ա-րա հո, ա-րա հո:

F.
 Ձիգ տու, քաշի աչ չե-ղը, ա-րա հո, ա-րա հո, աչ լուծըդ
 մա-շի, աչ չե-ղը, ա-րա հո, ա-րա հո:

Արեղյանի վարիանտը №5.
 Вариант Абециана №5.

№31. ԱՐԻ, ԱՐԻ, ՔԵ ՂՈՒՐԲԱՆ - АРИ, АРИ, КЕ КУРБАН

 Հո - ոո լի, լի, լի, լի, լի: Ա-րի, ա-րի, քե դուր-
 բան, հո, չե-ղո ջան, հո - ոո-վիլ հո, հո - ոո-վիլ, հո:

№32. ՄԵՐ ՏՈՒՆ, ՁԵՐ ՏՈՒՆ - МЭР ТУН, ДЗЭР ТУН

 Մեր տուն, ձեր տուն մո-տիկ, մո-տիկ, տես - նեսք վոր
 չարն 1 և խո - րո - տիկ 2 և խո - րո - տիկ:

№33. ՅԱՄԱՆ ԱՄԻ - ЯМАН АМИ

I var.
 Յա-ման ա - մի, չա - ման ա - մի,
 դարդ ու չու - վեղ քա-մին տա - նի:

II var.
 III var.

№34. ՅԱՅԼԻ ԾԱԽԻԿ, ԳՅՈՒԼԻ ԶԱՆ - ЯЙЛИ ЦАХИК, ГЮЛИ ДЖАН

 Յայ - լի ծա - րիկ չու լի ջան, չայ - լի ծա - րիկ, գյու - լի ջան:

№35. ԱՂԶԻ, ՀԱՐՍԻ ԵԿԱՎ - АХЧИ, АРСТ ЭКАВ

 Աղ - չի հարսը և - կավ, վե-րին կա - լե - բեն, քե -
 ղի խի - նա բե - բեց թրղ - թի ծա - լե - բեն:

№36. ԵՍ ՅԱՆՐ ՈՒԼԿԻ - ЭС ЯНЫ УЛКІ

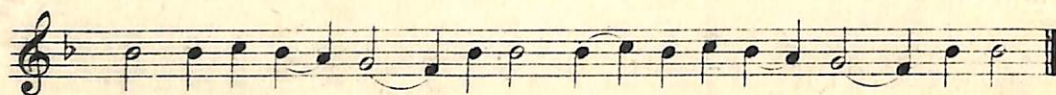
Ես յաճար ուլ-կի, ես յաճար ուլ-կի, քաղքըցուն կառնեմ, հազիւնը չուլ-քի:

№37. ՀՈՎ, ՀՈՎ, ՀՈՎՆ ԸՆԿԱՎ - ОВ, ОВ, ОВН БИНАВ

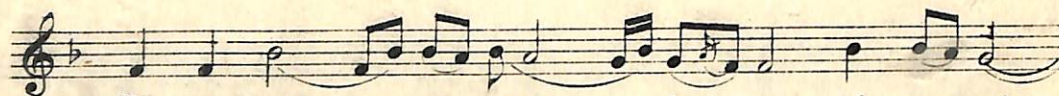
ՀոՎ, ՀոՎ, հոՎն ըն - կաՎ, ջուխտակ շա՛մամ ծովն ըն - կաՎ:

№38. ԿԱՐՄԻՐ ՔԱՐԸ ՏԱՇԱՍՏ Ա - КАРМІР КАРЫ ТАШАЦ А

Կարմիր քա-րը . տա - շած ա, բո - յը մի-ջին քա - շած ա:

№39. ՄԱՐԵՐԻՆ ԳԱՐՈՒՆ ԿՈՒԳԱ - САРЕРІН ГАРУН КУГА

Մա - րե - րին գա - րուն կու - գա, սե սրը - տես

ա - րուն կու - գա. կո - րու - սեկ հմ իմ

յա - րը, ով գի - տե, չերբ տուն կու - գա:

№40. ԱՐԱԶԸ ՀԵՇՏԱՑԵԼ Ա - АРА́ЗЫ ЭШТАЦЭ́Л А

Ա - րա-զը հեշ - տա - ցել ա, համ-բե - քը կոշ - տա - ցել ա:

№41. ԿԱԼ ԵՄ ԳԸՅԵԼ - КАЛ ЭМ ГЦЭЛ

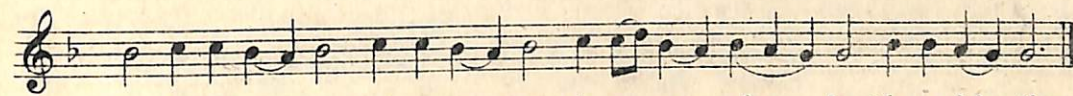

Կալ հմ գը-ցել կալ-սեկ հմ, յար աման, աման, աման, աման, յար ամ-ման:

№42. ԱՐՏԵՐԸ ՎԱՐԱՍ ՏԵՍԱ - АРТЭРЫ ВАРАЦ ТЭСА

Ար-տե-րը վա-րած տե-սա, վա-րած տե-սա, հեր-կե-րը

տա-ված տե-սա, տա-ված տե-սա, չո - ւե չոլ ապ - րիս, իս-կի չը-խեր-վիս:

№43. ԱՂԶԻ, ԻՆԶ ՎԱՌԵՑ ՍԵՐԸԴ - АХЧІ, ИНДЭ ВАРЭЦ СЭРЫД

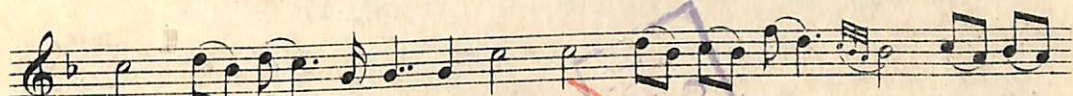

Աղ - չի, ինձ վա - րեց սե-րըդ, վա՛յ է է է է է է է է:

№44. ԳԱՑԻ ԱՐՏԵՐ, ԲԸՌՆԻ ԼՈՐ - ГАЦІ АРТЭР, БРНІ ЛОР

Գա-ցի ար-տեր, բրո - նի լոր, աղ - չիկ տե - սա

յա՛յ - լի ձոր, հըման եր կար-միր խըն-ձոր լու - ըրիկ, լու - ըրիկ,

լու - ըրիկ, լու-ըրիկ, հը-ման եր կար-միր խըն-ձոր, լո - ըրիկ,

բար-խրմ լո - ըրիկ, չալ իմ լո - ըրիկ, մա-լեմ լո - ըրիկ, յար-ըմ:

№ 45. ԴԵ ՖԸԼԵ ՖԻԿՈ - ДЭ ФЛЭ ФИКО

№ 46. ԱՄՊԵԼ Ա, ԹՈՆ ՉԻ ԳԱԼԻՍ - АМПЭЛ А, ТОН ЧИ ГАЛІС

№ 47. ԱԲԱՐԱՆԸ ՔԱՐՈՏ Ա - АВАРАНЫ КАРОТ А

№ 48. ԾԱԿԵՎԱՆԿԱ ՉՈՐԵՆ ԵՄ - ЦАХКЕВАНԿԱ ДЗОРЭН ЭМ

№ 49. ԱՂՎԵՍ ԳԸՆԱՅ - АХВЭС ГНАЦ

№ 50. ՈՒՆ ԿԵՐԵՎԱ, ՉՈՒՆ ԿԵՐԵՎԱ - УН КЭРЭВԱ, ДЗУН КЭРЭВԱ

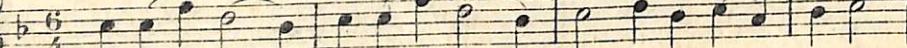
№ 51. ԾԱԿԻԿ ԾԱԿԵՎԱՆԱ ՅԵՍ - ЦАХІК ЦАХКЕВАНА ЕС

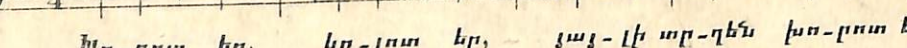

№ 52. զԱՌԱ ՅԵՍ, ՄԱՆԻ ՄԱՆԻ — ЗАДА́ ЕС, МАНИ́, МАНИ́

No 53.

Handwritten musical score for 'The Rose Tree' on three staves. The music is written in treble clef with a key signature of one flat (B-flat). The first staff contains the first line of the melody, starting with a quarter rest followed by a series of eighth and quarter notes. The second staff continues the melody, featuring a half note and a quarter rest. The third staff concludes the piece with a double bar line. The paper is aged and shows some staining.

 Մո-լոս եր, կո-լոս եր, չաչ - լի ար-դեն խո-րոս եր.

 չաչ - լի պչա-դեն խո-րոս եր, չաչ - լի պչա-դեն խո-րոս եր:

№55. *УУґбл, и, УУґт суґтл* — АМПЭЛ А АМПІІ ТАКІН

Ամ - պիւ ա, ամ - պիւ ա, ամ - պիւ առ - կիւն,
վա՛յ լէ, լէ, լէ, ծռւն-կըդ ծըն-կա-նըդ առ - կիւն, լէ լէ լէ լէ:

№ 56. *8bU* *8b2* *8bUU* - EC KE3 TƏCÁ

 1.

 Մեր քեզ առնաւ սիրտը մեր լալ ցիր ու ցան։

 2.

 ցան։ Յար առնաւ, լար առնաւ, առնաւ, առնաւ,

 վառն առնաւ, առնաւ, իսկ քեզ ինչ առնաւ։

№ 57. ՀՈՍԿԵ ՄԱՏԵՄԱՏԻԿ - ВОСКРЕСЕНСКИЙ МАТЕМАТИК

1. Գար-տեղ ու - նիմ դր-բախտ ա, ծա - դիկ ծաղ-կուն - քի վախտ ա.
2. Վոս - կե մաս - նիք մատնե-րիս, շող-քոն ըն - կալ լե - բե - սիս.

գեշ աղ-ջիկ, սի - բուն տը - դա, ես ել մի ու - ընդ բախտ ա:
աք-լոր, շու - տով մի կան - չի, ան - բուն կա - նես իմ յա - բիս:

*) Արեղյանի ձեռագիրը №14.
Рукопись Абегиана №14.

**) 8 Գ չեն կարող հիշատակել իրենց լրացած տարիքները:
Длительность в 8 Գ рассматривать, как дополнение к затакту.

Республиканская
Библиотека
имени А. П. Чехова

Кл. 1174

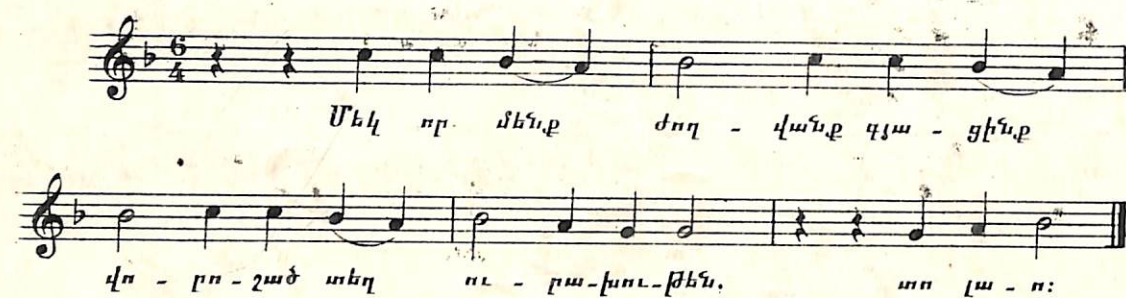
~~Областной Отдел Искусств~~

ПОМ. Н. РАДЬОГО ТВО. ЧИСТ.

ՀԻ, ԽՆ-ՔՈՆ, ԿՄ - ՆԻ
ՀԱՅԿԱՅԻՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ
Գոս. Բիբլիոթեկա
ՀԱՄԼ-ԱՅՄ.ՍՍՀ

Управл. по делам искусств
ЧНАССР
№ 784
МЕТОДКАБИНЕТ

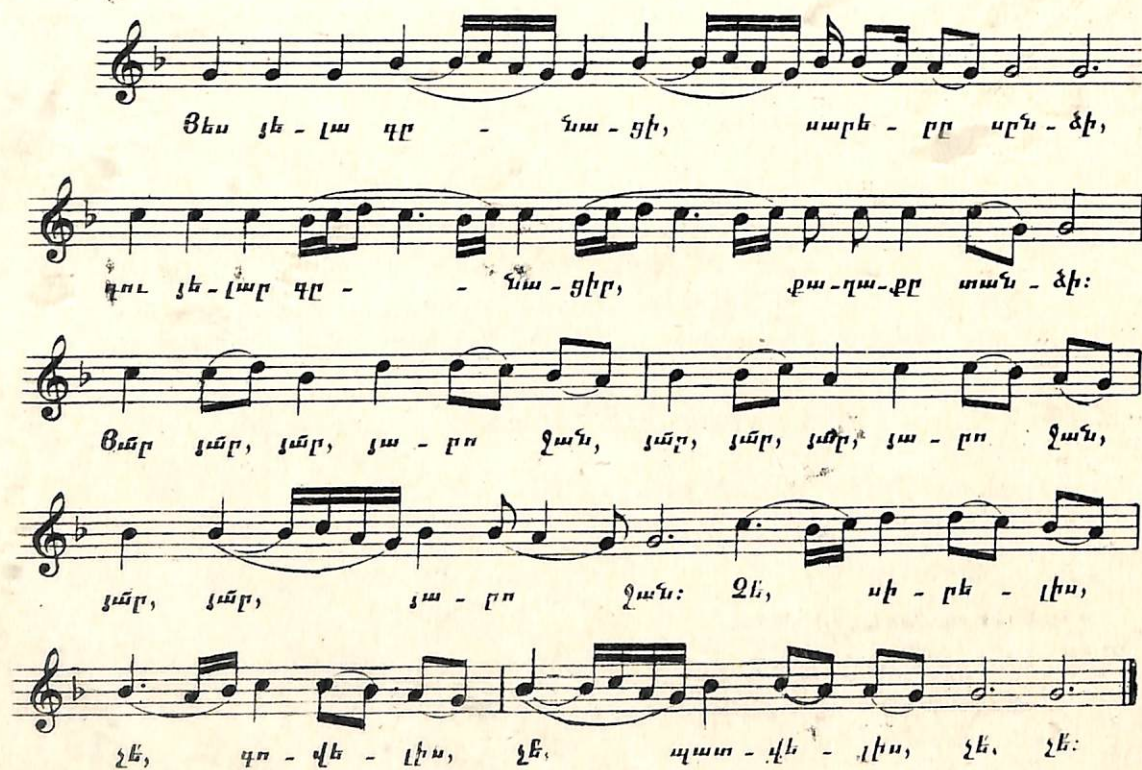
№58. ՏՈՒԱՌ - ТО ЛАО

№59. ՆԱՆԱՅ, ՆԱՆԱՅ, ՓԱՓՈՌԻ - НАНА́Й, НАНА́Й, ПАПО́РІ

№60. ՅԵՍ ՅԵԼԱ ԳԸՆԱՅԻ - ЕС ЕЛА́ ГНАЦІ

№61. ՈՒՌԻ ՅԵՍ ԿԵՌԱՆԱԼ ՄԻ - УРЬ ЕС КЕРАНА́Л МИ

№62. ՎՈՐԴԻՆ ԱՍԱՑ - ВОРДИ́Н АСА́Ц

№63. ՂԱՐՍԱ ԲԵՐԴԸ ԲԸԼԻԼ Ե - ХАРСА́ БЕРДЫ БЛИЛ Э

№64. ՍԱՐԵՐԻ ՍԻՆԶԸ ԻՆՉ Ա - САРЭ́РІ СІНДЗЫ ІНЧ А

№66. ԿԱՔԱՎԷ Ա ԿԱՅԵՆԸ ՔԱՐԻՆ - КАКÁВН А КАЙНЭЛ КАРИ́Н

№67. ՈՅ ՅԱՐ - ОЙ ЯР

№68. ԲԱԼԱՆԸ ԵԿԱՎ - ТАЛÁНН ЭКА́В

№69. ՂԱՇԱՆԳԻ - ХАШАНГІ

№70 *

*) Բառեր չունի:
 Без текста

№71. ՍԱՐ, ՍԱՐ - САР, САР

*) Բառերի շարունակությունը պակասում է:
 Продолжения текста не имеется.

№72. ՍՈՒՐԲ ԿԱՐԱՊԵՏ ՔՈ ՎԱՆՔԸ - СУРЬ КАРАПЭТ КО ВАНКЫ

№73. ՉՈՒԹԻ ՀՈՌՈՎԵԼ - ЧУТІ ОРОВЭЛ

*) Բառեր չի ունեցել:
 Слов не имелось.

№ 74. ՀՈ՛, ՀՈՒԵԼ, ՀՈՒԵԼ, ՀՈՒԵԼ – Օ, ՕԼՁԼ, ՕԼՁԼ, ՕԼՁԼ

I Var.

Հո, հո-լել, հո-լել, հո-լել, հո-լել,
 հո, ջան, հո, ջան, հո: Դե թո՛ւ ա-րա գոմե՛ջ ջան,
 հո՛ւ ա-րա սի-րուհի ջան, հո՛ւ ա-րա ախ-րեք ջան հո,
 հո-լել, հո-լել, հո-լել, հո-լել հո, ջան, հո ջան, հո

№ 74. ՍԱԹԼԻ, ԿԱԼԻ, ԽՈՒՐՁ ԿՐԵԼՈՒ ՀՈՌՈՎԵԼ
 САЙЛІ, КАЛІ, ХУРЦ КРЕЛҮ ОРОВЭЛ

II Var.

Հո՛ւ ա-րա գրնանք աղ-բեք ջան, հո-լել, հո-լել,
 հո-լել, թո՛ւ ա-րա գրնանք ա-ղիզ ջան, հո՛ւ ա-րա գրնանք
 ախ-պեք ջան, հո-լել, հո-լել հո-լել,
 Դե, թո՛ւ ա-նե-լով գը-նա Տե-լո՛ ջան, դե թո՛ւ ա-նե-լով
 գը-նա Տե-լո՛ ջան, հո-լել, հո-լել, հո-լել, հո:

№ 75. ՈԹԽԻ ՏԱԿԵՆ ՋՈՒՐ ԳԸՆԱՑ – ОТХІ ТАКѢН ДЖУР ГНАЦ

Ոթ-խի տա-կեն ջուր գը-նաց, " բա - լա գլա - լին.
 Հա-գար մա-նեթ ջուր գը-նաց, " բա - լա գլա - լին:

№ 76. ՈԹԽԻ ՏԱԿԻՆ – ОТХІ ТАКІН

1. Ոթ-խի տա-կեն ջուր գը-նաց, " բա - լա գլա -
 լին, հա-գար մա-նեթ ջուր գը-նաց, " բա - լա գլա - լին:
 2. Կանաչ ու կարմիր ծիւ եմ,
 Ձեր բաղին ծիրան կիտեմ:

№ 77. ԵՆԵԿՈ ՅԱՐԸՍ – ЭНЭКО ЯРЫС

Ե - նե - կո լա - ըրս, սի - նե - կո լա - ըրս,
 ուր ես ե - թա - լի, ֆայ - տոն - լի լա - ըրս:

№ 78. ԱՄԱՆ ՆԱԶԱՆԻ ՅԱՐԸՍ – АМАН НАЗАНИ ЯРЫС

Ա - ման նա - գա-նի լա - ըրս, գլու - լում սա - գա-նի լա - ըրս.
 Տա - րան, տա - րան իմ լա - ըրս, ծա - մեր շա - րան իմ լա - ըրս:

№79. ՅԵՍ ՄԻ ՊՈՒՃՈՒՐ - ЕС МИ ПУЧҮР

Յես մի պուճուր հոտաղ եմ, ես-պի, իսպի, իս-պահանքս լան-բո, լան:

№80. ԸՌԵՆԱՆ ԵՄ, ԲԱՐ ԶՈՒՆԻՄ - РЭАН ЭМ БАР ЧУНИМ

Ը - ռե-հան եմ, բար չու - նիմ, ին - ջի նար լան - բո:

№81 ԱԽ, ՎԱՅ Ե ՎԱՅ - АХ, ВАЙ Э ВАЙ

Ախ, վայ և վայ և վայ և վայ, քույրիկ ջան:

№82. ՀՈՅ ՀՈՅ ՅԵՂՍՈ ՋԱՆ - ОЙ, ОЙ ЕХСО ДЖАН

Հոյ, Հոյ, Յեղ - սո ջան, Յեղ - սո նրստեղ կող

կը-կը-թեր, կա-կոն և - կեր մո - տը կայնեղ, Հոյ, Հոյ,

Յեղ-սո ջան *)

*) Բառերը չի լրացված:
Слова не докончены.

№83. ՇԵՅԽ ՍԱՖՈ - ШЕЙХ САФО

Խընուպե-ղի մեջ - տե - դը, խրա - մա - յեց մեծ շեյ - խը,

Թորպեց գիս լաց ու շի - վան, խարս-սի տա - բով մեծ բե - խը,

Տա - բան, տա - բան իմ լա - բը, տա - բան իմ մեկ ու ճա - բը,

խա-բար ա - բեք Մա - բո - լին, տա - բան խո -

բոտ Մա - բո - լին, տա - բան խո - բոտ Մա - բո - լին:

№84. ԴԵ ՔԵԼԵ, ԴԵ ՔԵԼԵ, ՅՈՒՂԱԲԵՐ - ДЭ КЭЛЭ, ДЭ КЭЛЭ, ЮХАБЭР

Ինչ-մե մի նե - դե - նա, իմ խո-բու մա - սը,

մի խաղ-նեղ Ա₂ - խեն ջան, դու սե մի խաղ - նիլ:

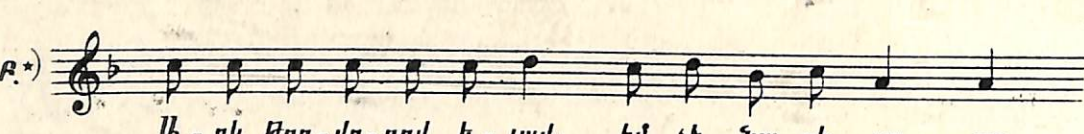
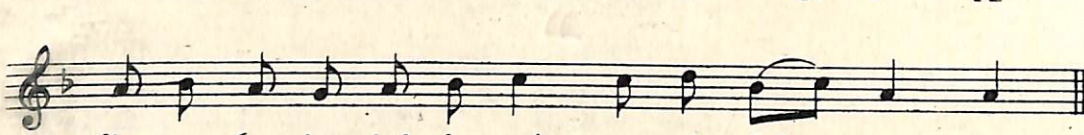
Դե քե - լե, դե քե - լե, Յու - դա - բեր, դե քե - լե,

Լու - սա - բեր դե քե - լե Ա₂ - խեն ջան:

№85. ԻՄ ՉԻՆԱՐԻ ՅԱՐԸ — ИМ ЧИНАРІ ЯРЫ

Ա.
 Ա - րև թրու-վը - ոռվ ե - լավ, իմ չի - նա - րի չա -

 րը, մեր բա - նը կըռ-վող ե - լավ, դար - դի - ման չա - րը:
 Բ.*
 Ա - րև թրու-վը - ոռվ ե - լավ, իմ չի - նա - րի չա - րը,

 մեր բա - նը կըռ-վող ե - լավ, դար դի - ման չա - րը:

* Արեղյանի վարիանտ №15. Նշանակալից ե նրանով, վոր թիս չկա ձայնաշարի մեջ, բաղերն ել կրճատված են: Տպագրածի մեջ Կոմիտասը հետևում ե Ա. վարիանտին:
 Вариант Абегиана №15. Примечателен отсутствием в звукоряде gis, мелкие ноты сокращены. В изданной песни Комитас следует варианту А.

№86. ՉԻՆԱՐ ՉԻՆԱՐ ԱՂԵՐԸՍ — ЧИНА́Р, ЧИНА́Р, АХБÉРЫС

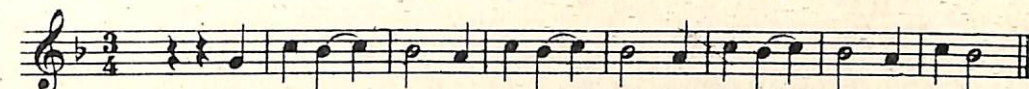

 Յե - րե - վան բաղ եմ ա -ռել, չի - նար, չի - նար, աղ - բե-րբս:

№87. ԹՈՒՆՋԻՆԱՐ ՅԱՐ — ТУНДЖИНА́Р ЯР

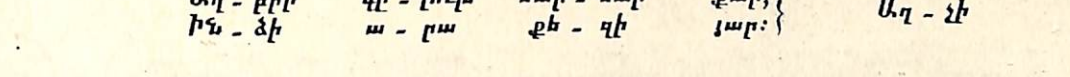

 Մուղ-նը - վա ջու - րը սառն ա, գո - վա - կան

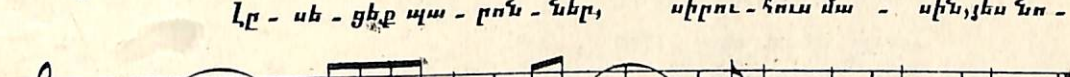
 չա - րը, Մուղ-նի երթողն իմ չարն ա, թուն-ջի - նար չա - րը:

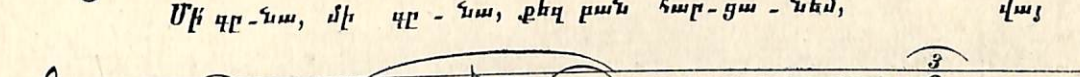
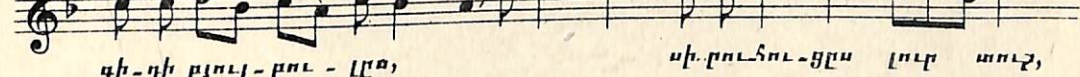
№88. ԱՂԶԻ ԱՐԻ, ԻՆՁ ՄԻ ՎԱՌԻ — АХЧІ АРІ, ИНДЗ МИ ВАРІ

 Սա րի գըլ խին պաղաղբյուր, աղ - չի ա - րի, ինձ մի վառի:

№89. ԻՆՁ ՄԻ ԹՈՂՆԻ ՄԻՆ ՈՒ ՃԱՐ — ИНДЗ МИ ТОХНИ́ МИН У ЧАР

 Աղ - բրի գը - լուխ մար - մար քար, Աղ - չի
 Ին - ձի ա - րա քե - դի չար:

 ին - ձի վա -ռե - ցիր, ինձ մի թող-նի մին ու ճար:
№90. ԱՌՆԵԼՈՒ ՆՊՍՏԱԿ ՈՒՆԵՄ — АРНЭЛҮ́ НПАТА́К УНЭМ
(Շիրակ) (Шира́к)

 Լը - սե - ցեք պա - րոն - ներ, սիրու - հոա մա - սին, չես նո -

 րան առ - նե - լու նը - պա - տակ ու - նիմ:
№91. ՎԱՅ ԳԻԴԻ ԲՅՈԼԻԲՈՒԼԸՍ — ВАЙ ГИДІ́ БЮЛБЮ́ЛЫС
(Շիրակ) (Шира́к)

 Մի գը - նա, մի գը - նա, քեզ բան հար - ցա - նեմ, վա,

 գի - դի բյուլ - բու - լըս, սի - բու - հու - ցըս լուր տուշ,

 լուր բեր, լու - սա - բեր քա - մի ջան, քա - մի ջան:

№92. ՏԱՍՆ ԱՎՈՒՐ ՃԱՆԱԳԱՐԷ – ΤΑΣΗ ΑΒΥΡ ΨΑΝΑΠΑΡ
(Շիրակ) (Ширак)

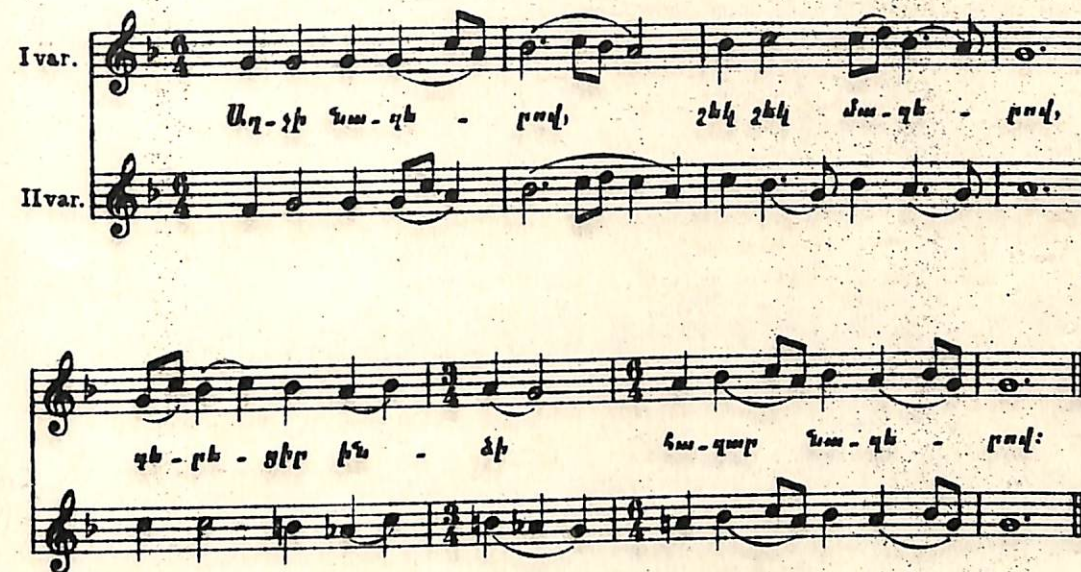
№93. ՀՈԳԻՍ, ՄԱՐՄԻՆ ՀԱՆԻԳԵՑԻՆ – ΟΓΙΣ ΜΑΡΜΙΝ ΑΝΔΙΠΕΪΝ
(Շիրակ) (Ширак)

№94. ՓՈՒՔ ՈՒ ԿԵՍԻՑ ԲԵՌ ԲԸՌՆԵՑԻ – ΠΥΤ Υ ΚΕΣΙΨ ΒΕΡ ΒΥΡΝΕΪΨΙ
(Կողբ) (Κοχό)

№95. ԱՂԶԻ ՆԱԶԵՐՈՎ – ΑΧΨΨ ΗΑΖΕΡΟΒ
(Կողբ) (Κοχό)

№96. ՏԻՂՈՅ ԱՂԶԻԿ – ΤΙΛΟΨ ΑΧΨΨ
(Կողբ) (Κοχό)

№97. ՆԵՍՏՈՐԸ ԳԸՆԱՅ – ΗΕΨΤΟΡ ΓΗΑΨ
(Կողբ) (Κοχό)

№98. ԳԱՅԻ ՏԵՍԱ – ГАЦІ ТЭСА
(Կողբ) (Կոռո)

№99. ՅԱՐ ԶԱՆ ԱՐԻ – ЯР ДЖАН АРИ
(Կողբ) (Կոռո)

№100. ԲԱՐԴՆԻ ԾԱՌԸ ԲԱՐ ԿՈՒՏՈՒ – БАРДҮ ЦАРЫ БАР КУТА?
(Կողբ) (Կոռո)

№101. ՄԱՅՐԻԿԻՆ ՅԱԶՄԱ ԲԵՐԻՆ – МАЙРИКІН ЯЗМА БЕРІН
(Շիրակ) (Ширак)

*) Բառ չկար:
Слов не было.

№102. ՂԱՐՍԱ ԲԵՐԻՆ – ХАРСА БЕРДЫ
(Կողբ) (Կոռո)

№103. ԲՅՈՒԼԲՅՈՒԼ ԵՄ – БЮЛБЮЛ ЭМ

№104. ՀՈՂԱԼԼՈ ՋԱՆ – ОДАЛО ДЖАН
Աբարան Աбаран№105. ԾԱԿԵՎԱՆԿՈՒՄ ԶՈՒՆ ԿՈՒԴԱ – ЦАККЕВАНКУМ ДЗУН КУГА
(Բլուր) (Блур)

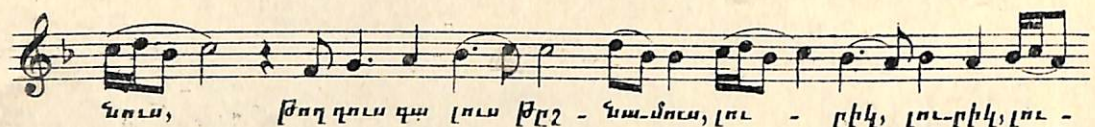
№106. ԶՈՆԹԻԿԻ ՀՈՎԸ ՔԸՆԵԼ ԵՄ – ЗОНТИКІ ОВЫ КНЭЛ ЭС

№107. ՇԱՌԱՖՈՒՆ ԴՈՒՆ ՓՈԽՇՈՎ ԱՂՋԻԿ – ШАРАФУН ДУН ПУШОВ АХЧИК
(Ալաշկերտ) (Алашкерт)№108. ԱՄՊԵԼ Ե, ԱՄՊԻ ՆԸՄԱՆ – АМПЕЛ Э АМПИ НМАН
(Ալաշկերտ) (Алашкерт)№109. ՇԻԼԵՆ ԾԱԼ – ШИЛЭН ЦАЛ
(Ալաշկերտ) (Алашкерт)№110. ԿԱՆՉՈՒՄ ԵՄ ՅՄՐ – КАНЧУМ ЭМ ЯР
(Ալաշկերտ) (Алашкерт)

№111. ԻՄ ԱՂԲԵՐ ԾԱՌԱՆ ՏԱԿԻՆ – ИМ АХБЭР ЦАРАН ТАКИН

№112. ՂՈՐԻԿ – ЛОРИК

*) ասերգ = recitativ.

№113. ՅԵԼԱ ՀԱՆԴԸ – ЕЛА АНДЫ

№114. ՅԵԼԱ ԳԱՑԻ – ЕЛА ГАЦИ

№116. ՍԻՐԵԼ ԵՄ ՍԻՐԵԿԱՆԸՍ – СИРЭЛ ЭМ СИРЭКАНЫС

№117. ՄԵՐ ԴՐՈՍԸ ԽՆԿԻ ԾԱՌ – МЭР ДЫРАНЫ ХНКИ ЦАР*)

*) Արեղյանի ձեռագրից №12: Մշակել է իբրև մեներգ. տես „Հայ գեղջուկ լերգեր“ №20:
Из рукописи Абегиана №12. Обработана для сольного пения: См. „Армянские крестьянские песни“ №20

№118. ՈՐԴՈՒՆ ՔԱՇԵՑ - ОРДҮН КАШЭЦ

№119. ԱՆՁՐԵՎՆ ԵԿԱՎ - АНДՅՐՅՈՒ ՅԿԱՎ*)

*) Արեղյանի ձեռագրից №13: Մշակել է մենեդրի և խմբի համար տես „Հայ քնար“ №8:
Рукопись Абегиана №13. Обработана для голоса соло с хором См. „Армянская лира“ №8.

№120. ԵՍ ՍԱՐԻՆ ԹՈՒՇ ԵՄ ԵԿԵԼ - ЭС САРИН ТУШ ЭМ ЭКЕЛ

№121. ՍԵՎ ԵՄ, ՍԵՎԱՎՈՐ ՀԱՎՔ ԵՄ - СЭВ ЭМ, СЭВАВОР АВК ЭМ

№122. ԵՍ ԻՆՉ ՋՈՒԼՈՒՄ ԵՐ - ЭС ИНЧ ЗУЛУМ ЭР?

№123. ՍԱՐԻՑԸ ՊԱՂ ՔԱՄԻՆ ՓՂՉԵՑ - САРИЦЫ ПАХ КАМИН ПЧЭЦ

№124. ԱՄՊԵԼ Ա ԿԱՄԱՐ, ԿԱՄԱՐ - АМПЭЛ А КАМАР, КАМАР

№125. ՋՈՒՐ ԿՈՒԳԱ ՎԵՐԻՆ ՍԱՐԵՆ - ДЖУР КУГА ВЭРИН САРЭН

№126. ԳՈՒԹԱՆԸ ՀԱՅ ԵՄ ԲԵՐՈՒՄ — ГУТАНЫ АЦ ЭМ БЕРУМ*)

*) Արեղյանի ձեռագիր №6:
Рукопись Арегяна №6.

№127. ՔԱՄԻՆ ՅԵԼԱՎ ԵՐԱՆ, ԵՐԱՆ — КАМИН ЕЛАВ ЭРАН, ЭРАН

№128. ԲԱԴՅՐ, ԴՈՒՔ ԿԱՆԱԶԵՑԵՔ — БАГЭР, ДУК КАНАЧЭЦЭК

№129. ԾԱՌԱՆ ՏԱԿԻՆ — ЦАРАН ТАКИН

№130. ՍԱՐԵՆ ԵԿԱՎ, ԶԻԱՎՈՐ — САРЭН ЭКАВ ДЗИАВОР

№131. ԶԵՄ, ԶԵՄ — ЧЭМ, ЧЭМ

№132. ՆԱ ԼՈՒՍ ԵՐ — НА ЛУС ЭР

*) Յերբեմն «ինչ»:
Иногда «инч»:

**) Բիս-ը անհարկապես ե. կարող ե ե ձևով սխալ լինել:
Бис- чуждый звук; возможна случайная ошибка.

№133. ԿՈՒԺՆ ԱՌԱ – КУЖИ АРА

Ա.
 Կուժն ա - ու, ի - լա սա - ըր,
 չար լէ, լէ, չար լէ, լէ, չար լէ, լէ, լէ, լէ, լէ:
 Բ.՝
 Կուժն ա - ու, ի - լա սա - ըր, } Փի - դան չա -
 զր գր - տա ֆիդ - աւ չա - ըր, }

 ըր ինձ տը - վեր չը քա - շեմ ահ ու զա - ըր:

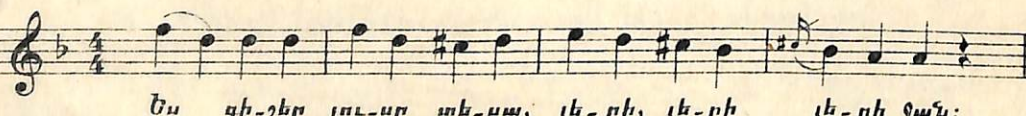
*) Արեղյանի վարիանտը №9:
 Вариант Абегиана №9.

№134. ՍԱՐԵՐԻ ՎԸՐՈՎ ԳԸՆԱՑ – САРЭРІ ВРОВ ГНАЦ

 Սա - րե - րի վը - րով գը - նաց, չար,

 ա - րո - տով, ա - րո - տով, չա - րիս կա - րո - տով:

№135. ԵՍ ԳԻՇԵՐ – ЭС ГИШЭР

 Ես գի - շեր լու - սը տե - սա, ի - րի, ի - րի ի - րի ջան:

№136. ՏԻԳՐԱՆ ԱՂԻ ՄԱՏԻ ՈՂԸ – ТИГРАН АГІ МАТІ ОҒЫ

 Տիգ - րան ա - ղի, մա - տի ո - ղը

 Սո - փոյ վեր - ցին դը - րին հո - ղը, չար, չար,

 չար չա - րա - լու, չար, չար նը - շան - լու, չար:

№137. ԶԱՀԱՑՍ ՄԱՆԻ, ՄԱՆԻ – ДЖАХАЦС МАНИ, МАНИ

Մեկը.
 Զա - դա - ցըս մա - նի մա - նի, * սար, սար, սա - րա - լի - ամ.
 Քու - նը ա - նուշ կը - տա - նի, չար, չար, չա - րա - լի - ամ:

*) Կամ — սար, սար, սիրավոր եմ,
 Или — չար, չար, վիրավոր եմ:

№138. ԵԼ, ԵԼ, ԵԼԻ ՊԱՐԵՆԻՔ – ЕЛ, ЕЛ, ЭЛИ ПАРЭНІК

 Ել, Ել, Ել - լի պա - րենք: Եհ, չեմ, ու չեմ,
 ,, ,, ,, ,, ,, ,, Եհ, սա - շա - փիտ,

 չեմ, ու չեմ, ու չեմ, չեմ կըր - նա, կըր - նա իս պա - րել:
 զրն - գը - դն - գո - ցին կա - քաղն ե - կաղ ճու - տը տա - րաղ:

*) Այս տակառի գիծը գրողի կամ արտագրողի ձեռքի սխալ պետք է համարել:
 Эту тактовую черту надо считать ошибкой, допущенной рукой записывающего или пе-
 реписчика.

№139. ՅԵՍ ՄԱՐԱԼ ԵՄ ԴՈՒ ԶԵՅՐԱՆ — ЕС МАРАЛ ЭМ ДУ ДЖЕЙРА́Н
(Կողբ) (Кохб)

Սի - նեն նա - զըն ինչ ա - նե,
սի - բու - նը խալն ինչ ա - նե, ի - լա սա - բե - բր սե -
բա՛ն, իսա մա - բալ եմ դու ջե - բա՛ն:

№140. ԱՂԶԻ, ԱՆՈՒՆԸԴ ՇՈՒՇԱՆ — АХЧІ, АНУНЫЦ ШУША́Н
(Իգդիր) (Игдырь)

Աղ - չի ա - նու - նըդ Շու - շան, նա՛ն, նա՛ն, հե:
Ա - բի գը - նանք սուբը նը - շան, նա՛ն, նա՛ն, հե:

№141. ՀՈՎ ԱԹՎԱՆԸ ՄԸՏԵԼ ԵՍ — ОВ АЙВ́АНЫ МТЭЛ ӘС

Հով ա - վա - նը մը - տել հս, խա - մով լար, խա - մով լար,
ամ - գես քու - նեն գը - տել հս, խա - մով լար, խա - մով լար:

№142. ԵՍ ՏԸՆԵՐ — ӘС ТНӘР

Ես տը - ներ, ման - գրը տը - ներ, մի - ջին կա վոս - կե տը - ներ:

№143. ԽԸՆՁՈՐ ՈՒՆԻՍ ԿԸՇԱՍ Ա — ХЫНДЗОР УНИМ КЦАЦ А

Խըն - ձոր ու - նիմ կը - ծած ա, չորս բո - լորն աբ - ծա - թած ա:

№144. ԿԱԲԱՎՆ ԻԶԱՎ — КАКÁВН ИДЖАВ

Կա - բավն ի - ջավ վրը սա - բեն լար,
դի - պավ չի - նա - բի ծա - սին, լար:

№145. ԽԱՆԸՄ ՅԵՎԱ ԶԱՆ — ХАНЫ́М ЕВ́А ДЖАН

Յեր - թա - լու եմ պի - տի ճա - նա - պարհ գը -
նամ, ա - բի քե - դի տեսնեմ կա - բոս չը մը - նամ,
խա - նըմ Յե - վա ջան. Դու մնա - ցիր բա - բով,
իս կեր - թամ լա - լով, լա - լով վող - բա - լով:

№146. ԱՍՏՎԱՍԾ ՔՈ ԱԽՊԵՐ ՊԱՀԻ — АСТВА́Ц КО АХПЭ́Р ПАЙ
(Ոշական) (Ошакан)

Աստվածքո ախպեր պա - հի վա՛յ լե, լե, լե, լե, լե, լե:

№147. ՏՈ՛, ՅԱՐ ԶԱՆ – ТО, ЯР ДЖАН
(Ոշական) (Ошакан)

№148. ԳՐԴԿՈՎ, ԳՐԴԿՈՎԸ ԸԼՆԻՄ – ГЫРКОВ, ГЫРКОВД ЫЛНИМ
(Ոշական) (Ошакан)

№149. ԵՍ ՈՐ ԲԱՐԽԵ, ԲԱԼԱԿԵ – ЭС ОР БАРХЕ, БАЛАКЕ
(Ոշական) (Ошакан)

№150. ԳՈՇԱ ԶՈՒՐԸ ՍԱՌԵԼ ԵՐ – ГОША ДЖУРЫ САРЭЛ ЭР
(Ոշական) (Ошакан)

№151. ՀԵՅ, ՆԱՐԵ – ЭЙ НАРЭ
(Վան) (Ван)

№152. ԿԱՅՆԵԼ ԵՍ ԲԱՂԻ ԳԸԼԽԻՆ – КАЙНЭЛ ЭС БАХИ ГЫЛХИН
(Ձորավանք) (Дзорованк)

№153. ՄԻՐԵԼ ԵՍ, ՄՈՌԱՆԱԼ ՄԻ – СИРЭЛ ЭС, МОРАНАЛ МИ
(Ձորավանք) (Дзорованк)

№154. ՈՒՌԻ ՅԵՍ, ԿԵՌԱՆԱԼ ՄԻ – УРЫ ЕС, КЕРАНАЛ МИ
(Ձորավանք) (Дзорованк)

№155. ՋԱՆ, ՅԱՐՈ ՋԱՆ — ДЖАН ЯРО ДЖАН
(Չորավանք) (Дзорованк)

Արտ եմ քա - դել մա - դե - ռով, ջան, լա - ռո ջան,
Վեր եմ դր - ընել մա - դե - ռով, " " " "
Տեսնեմ իմ լար գա - լիս ա, " " " "

Ա - ուղ դր - նամ տա - դե - ռով, ջան, լա - ռո ջան,
ջան, Մա - ռո ջան, չես սի - ընել եմ, չես կառ - նեմ:
(չես քեզ սի - ընել եմ քեզ ել կառ - նեմ:)

№156. ՋԱՆ ԱՂՋԻԿԻՆ — ДЖАН АХДЖИКИН
(Չորավանք) (Дзорованк)

Ջան աղ - ջի - կին, ձի գո - վա, մալ - ընել ջան
" - լո - լա, սիր - արս մո - լո - լա:

№157. ՅԵՐԹԱՄ ԱՂԵՅՈՒՐԸ — ЕРТАМ АХЕЮРЫ
(Չորավանք) (Дзорованк)

Յերթամ աղ - բյու - ըր ջը - ընել լար, լե լե.
Ինչ փուշ գա իմ ա - ուղ - ջը, լար նալ, նալ, նալ:

№158. ԲԱՑՎԵԼԱ — БАЦВЕЛА
(Ախրքալակ) (Ахркалак)

Բաց - վե - լա բաղ - չա - նուն վար - դը,
ար - ըն - լա դը - բախ - տին վար - դը:

№159. ՀԱՅ, ԱՄԱՆ, ԱՄԱՆ — АЙ, АМАН, АМАН
(Ախրքալակ) (Ахркалак)

Հայ ա - ման, ա - ման, ա - ման, տո լա - ման, ա - ման ա - ման:

№160. ԱՐՈՏՈՎ, ԱՐՈՏՈՎ — АРОТОВ, АРОТОВ
(Ախրքալակ) (Ахркалак)

Ա - ռոտով, ա - ռո - տով, լա - ընել կա - ռո - տով:

№161. ՄԱՆԱՆՍ ՅԸՍԵԼԵ — МАНАНЫС НСТЭЛ Э
(Ախրքալակ) (Ахркалак)

Մա - նանս յըս - տել ե աղ - բը - ընել քա - ընել,
ա - չով վո - տով կե - նե դե - լիք - ցե լա - ընել:

№162. ՄԸՏԻ, ՏՃՆԵՆ ՍԻՆԻՆ ԱՌ — МТИ, ТНЭН СИНИН АР
(Ախրքալակ) (Ахркалак)

№163. ՆԵԿՏԱՐ ԶԱՆ — НЭКТАР ДЖАН
(Ախրքալակ) (Ахркалак)

№164. ՍԱՐԻ ՏԱԿԸ ԶՈՒՆՏԸՄ ՂՈԶ — САРИ ТАКЫ ДЖУХТЫМ КОЧ
(Ախրքալակ) (Ахркалак)

№165. ՀՈՅ ՆԱԶԱՆ ՈՒ ԴԻԼԲԱՐ ОЙ НАЗАН У ДИЛБАР
(Ախրքալակ) (Ахркалак)

№166. ԳՅՈՒԼՈՒՄ ԶԱՆ — ГЮЛҮМ ДЖАН
(Ախրքալակ) (Ахркалак)

№167. ԳԱՐՈՒՆԸ ԲԱՄԲԱԿ ԾԱՆՅՄ — ГАРҮНЫ БАМБАК ЦАНԻՄ
(Կողր) (Кохб)

№168. ԱՅ, ՆԱԶԱՆ, ՆԱԶԱՆ — АЙ, НАЗАН, НАЗАН
(Կողր) (Кохб)

№169. ՈՏԱՐ, ՈՏԱՐ, ՈՏԱՐ — ОТА́Р, ОТА́Р, ОТА́Р
(Կողբ) (Կօժ)

№170. ՅԱՐ, ԲԱՐԴՅՑԱՐԻ ԾԱՌԵՐ — ЯР, БАРДУ́ ЦА́РЫ
(Կողբ) (Կօժ)

№171. ՅԱՐԻՆ ՅԱՐ ՉՈՒՆԻ — ЯРИ́Н ЯР ЧУ́НИ
(Կողբ) (Կօժ)

№172. ԱՂՎԵՍԴԱՐՔ ՓՐԼԻՐ Ա — АХВЭСДА́РЫ ПЛІ́Р А
(Կողբ) (Կօժ)

№173. ՊԱՐՏԳՈՎ ԿԵՍ ՄԸ ԾԱԽԵՅԻՆ — ПАРТКÓВ КЕС М ЦАХЭ́ЦИН
(Կողբ) (Կօժ)

№174. ՄԵՎ ՏՂԱՆ ԿՈՂՈՏ — СЭВ ТХАН, КОЛÓТ
(Կողբ) (Կօժ)

№175. ԿԱՆԱՉ ՏԵՓՈՒՐ — КАНА́Ч ТЭПҮ́Р
(Կողբ) (Կօժ)

№176. ԱՅ ԻՆԴԻԼՈ — АЙ ИНДИЛÓ
(Համարում) (Камарлу)

№177. ԱՅ, ՍԻՐՈՒՆ ՍԱԹՈ — АИ, СИРҮ́Н САТÓ
Հարս, Փաղրվան (Карс, Палдрван)

№178. ՀՈՎ, ՅԱՄԱՆ ՈՒ ՄԱՐԶԱՆ Օ, ЯМАН У МАРДЖАН
(Կարս, Փաղրվան) (Карс, Палдрван)

№179. ՍԻՐԵԼ ԵՍ ՄՈՌԱՆԱԼ ՄԻ – СИРЭЛ ЭС, МОРАНАЛ МИ
(Բլուր) (Блур)

№180. ԱՐԵԴԱԿԻ ՆՄԱՆ ԵՍ – АРЭГАКИ НМАН ЭС
(Բլուր) (Блур)

*) Այս տակտը կամ $\frac{3}{4}$ պետք է հաշվել, կամ առաջին 3 նոտաները իրիկ դուռլ ընդունել:
Этот такт либо надо считать $\frac{3}{4}$, либо первые 3 ноты принять за дуоль.

№181. ՔԱ, ՍԵՎ, ՍԵՎ, ՍԵՎԱՎՈՐ – КА СЭВ, СЭВ, СЭВАВОР
(Վան) (Ван)

№183. ՔԱԳՎՈՐԻ ՄԵՐ, ԴՈՒՍ ԱՐԻ – ТАГВОРИ МЭР, ДУС АРИ
(Արարան) (Абаран)

№184. ԾՈՎԻ ԶՐԿՆԱԿԸ ՅԵՍ ԵՍ – ЦОВИ ДЗЫКНАКЫ ЕС ЭМ
(Արարան) (Абаран)

№185. ՅԵՍ ԵՍ ՔՈ ԽԱԽԱՄԻԺՄ – ЕСЭМ КО ХАХАМИДЖУМ
(Արարան) (Абаран)

№186. ԱՐԱՐԱՆԻ ՀՈՌՈՎԵԼ – АВАРАНИ ОРОВЭЛ

№187. ԱՆ, ՅԱՄԱՆ — АХ, ЯМАН

(Աբարան)

(Абаран)

№188. ՔԱՆԱՔԵՌ ԲԱՆԶՐ ՏԵՂ Ա — КАНАКЕР БАНДЗЫР ТЭХ А

(Աբարան)

(Абаран)

№189. ՊՈՒՃՈՒՐ ԱՂԶԻԿ ՄԻ ԹՈՆԻ — ПУЧУР АХДЖИК МИ ТЫРНИ

(Աբարան)

(Абаран)

№191. ԳՐԵՍՅԻ ԲԱՂԸ — ГНАЦІ БАХЫ

(Ղարաղաղի)

(Харадахлі)

№192. ՔՈՒՅՐԻԿՍ ԵԿԱՎ — КУЙРИКС ЭКАВ

(Ղարաղաղի)

(Харадахлі)

№193. ԱՅ ԼՈԹԻ ԱՂԶԻԿ — АЙ ЛОТІ АХДЖІК

(Ղարաղաղի)

(Харадахлі)

№194. ԵԹՈՒՄ ԵՄ ԲԱՂԸ — ЭТУМ ЭМ БАХЫ

(Ղարաղաղի)

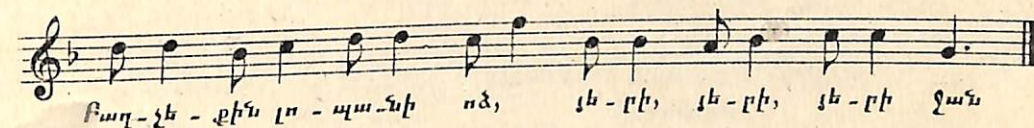
(Харадахлі)

№195. ՅԵՐԻ, ՅԵՐԻ, ՅԵՐԻ ԶԱՆ — ЁРИ, ЁРИ, ЁРИ ДЖАН

(Ղարաղաղի)

(Харадахлі)

№196. ՄԵՐ ԲԱՂԻՆ ԿԱ ԲԱՂՄԱՆԶԻ — МЕР БАХІН КА БАХМАНЧІ

(Ղարաղաղի)

(Харадахлі)

№197. ՅԵՍ ԳՈՒԹԱՆԵ ԵՄ — ЕС ГУТАНН ЭМ

(Ղարաղաղի)

(Харадахлі)

№198. ԳՐԵՏՈՎ, ԹՈՓԵՐՈՎ – ГЫНТОВ, ТОПЭРОВ

(Հարադաղի)

(Харадахли)

№199. ՔԱՆԱՆԱ – КА, НАНА

(Հարադաղի)

(Карадахли)

№200. ԿԱՅՆԵԼ ԵՍ, ԿԱԺ ԿՐՄԱՆԵՍ – КАЙНЭЛ ЭС, КАЖ КЫМАНЭС

(Հախվերիս, Բլուր)

(Ахверис, Блур)

№201. ՔՈ ՄԱՏԻ ՄԱՏՆԻՔԸ – КО МАТИ МАТНИКЫ

(Հախվերիս)

(Ахверис)

№202. ԿԱՅՆԵԼ ԵՍ ԲԱԽԱ, ԲԱԽԱ – КАЙНЭЛ ЭС БАХА, БАХА

(Հախվերիս)

(Ахверис)

№203. ՍՈՂՈՄ ԶԱՆ – СОГОМ ДЖАН

(Հախվերիս)

(Ахверис)

№204. ԳՐԵԱՅԻ ԶՈՒՐԸ – ГНАЦИ ДЖУРЫ

(Հախվերիս)

(Ахверис)

№205. ՅԱՐ ԶԱՆ, ՈՒԶՈՒՄԻՇ ԱՐԱ – ЯР ДЖАН, УЗУЛМЫШ АРА

(Հախվերիս)

(Ахверис)

№206. ԿԱՅՆԵԼ ԵՍ ՔԱՐԻ ՎՐԱ – КАЙНЭЛ ЭС КАРИ ВРА

(Հախվերիս)

(Ахверис)

№207. ՈՏԱՐ ՅԵՐԿԻՐ - ОТАР ЕРКІР

Ո - տար չեր - կիր գա-լով, կրտ - րիչ, 1. - րիչ, 2. ո-տար չեր-կիր գա-լով կրտ-րիչ, Բ, նա-րըմ, նա-րըմ, նա-րըմ, Բ, նա-րըմ նա-րըմ, նա-րըմ, նա-րըմ, Բ, քեռ-նա յա-րըմ:

№209. ՏՈՆ, ՏՈՆ, ՏՈՆ ԱՂԲԵՐ ТОН, ТОН, ТОН АХБЭР
(Աբարան) (Абаран)

Տոն, տոն, տոն ախ - պեր, ամպել ա, ձուռն չի գա - լիս:

№210. ԱՐԱԶԸ ՀԵՇՏԱՑԵԼ Ա - АРАЗЫ ЭШТАЦЭЛ А

Ա - րա - զը հեշ - տա-ցել ա, ճամ - բե - քը կոշ - տա-ցել ա:

№211. ԿԱՅՆԵԼ ԵՆՔ ԱԽԱ ԲԱԽԱ - КАЙНЭЛ ЭНК АХА БАХА

Կայ-նել ենք ա - խա բա - խա, յար նաչ, նաչ, նաչ, նաչ:

№212. ԱՆ ԿԱՆԵՄ, ԱՐՈՒՆ ԿՈՒԳԱ - АХ КАНЭМ, АРУН КУТА

Ախ կա-նեմ, ա - րուն կու - գա, սե սըր-տիս գա-րուն կու - գա:

№213. ԿԱԼ ԵՄ ԳԸՑԵԼ - КАЛ ЭМ ГЦЭЛ

Կալ եմ գը - ցել, կալ - սել եմ, նաչ, } Սըր-տու - մըս ինչ խոր - հուրդ կար, նաչ, } Սի - րա-ծից հա - նող չո - լե չոլ ապ - րի:

№214. ՀՈՎ, ՀՈՎ, ՀՈՎ, ԵՂՆԻ - ОВ, ОВ, ОВ ЭХНИ

Հով, հով, հով եղ - նի, յա-րիս տու-նը ծով եղ - նի, } Թող, Թող, Թող եղ - նի, յա-րիս քա-մա - րով եղ - նի: } Դե Թը-ռեք, Թը-ռեք, հո - ղը հանենք մեր Թըշ-նամու Թո - ղը հանենք:

№215. ԱՆ, ՍԵՎԱՎՈՐ, ՍԵՎԻԿ ԱՂԶԻԿ - АХ, СЭВАВОР, СЭВИК АХДЖИК

Ան, սե-վա - վոր: Սե-վիկ աղ - ջիկ, քե-զի կու - տամ } Վա-նա փա - շին, կար-միր ֆե - սին, } (Մայրը) Ախ, սե-վա - վոր:

չոլ չոլ դու-շին, վեւ: Ախ, մերիկ: Յեսին կա-նեմ Վա-նա փա-շին, } Կարմիր ֆե-սին, չոլ չոլ դու-շին, } (Աղջ)

դուր-բան կեղ-նեմ իմ Սա - քո - լին, } չարիտ թե - լին վեւ: } Թեք քո - լո - ղին, ձեռ-քի փե - տին, }

№216. ԳԻՐՄԱՆ ՇԱԼԸՆ ՈՅ, ՈՅ – КИРМАН ШАЛЫН ОЙ, ОЙ

№217. ԶԱՆ ԱՂԲԵՐ, ԶԱՆ – ДЖАН АХБЭР, ДЖАН
(Շիրակ) (Ширак)

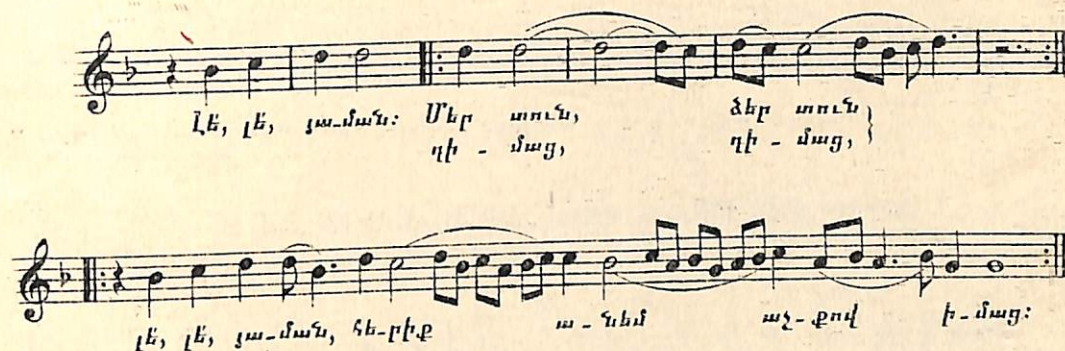
№219. ՀՈՅ ՆԱՐԸՄ ՕՅ՝ НАРЫМ
(Վան) (Ван)

№220. ԹԱԳՎՈՐ, ԴՍ ԲԱՐՈՎ ԶԿԱՐ ՏԱԳՈՐ, ДУ БАРՈՎ ԶԿԱՐ
(Վան) (Ван)

№221. ԼԵ, ԼԵ, ՅԱՄԱՆ – ЛЭ, ЛЭ, ЯМАН
(Վան) (Ван)

№222. ԱՐԱԳԻԼ, ԲԱՐՈՎ ԵԿԱՐ – АРАГИЛ, БАРՈՎ ԶԿԱՐ

№223. ԳԵԶ ՎՈՐ ՏԵՍԱ – КЕЗ ВОР ТЭСА
(Արարան) (Абаран)

№224. ԵՍ ՄԵՐ ՏՈՒՆԸ – ЭС МЭР ТУНЫ
(Արարան) (Абаран)

№225. ՍՈՆԱԼԱՐ, ՍՈՆԱԼԱՐ — СОНАЛАР СОНАЛАР
(Վան) (Ван)

№226. ԶՆՆ ՄԱՐԱԼ ԶՆՆ — ДЖАН, МАРАЛ ДЖАН
(Վան) (Ван)

№227. ԹՈՒՐԸՍ ԲԵՐԵՔ — ТУРЫС БЭРЭК
(Վան) (Ван)

№228. ԼԱԼՈՒԽԱՆ — ЛАЛУХАН
(Վան) (Ван)

№229. ՔՅԱՐՎԱՆ ԿՈՒԳԵՐ — КЯРВАН КУГЭР
(Վան) (Ван)

№230. ՄԵԿ ԿՈՒԼՈՒՏԻԿ — МЭК КУЛУТИК
(Վան) (Ван)

№231. ՍԱԶԱՆԱ ԶՈՒՐԸ (Կողբ)

САЧАНА ДЖУРЫ (Кохб)

№232. ՏՈՒՆ ԵՄ ՇԻՔԵ — ТУН ЭМ ШИКӨ
(Աբարան) (Абаран)

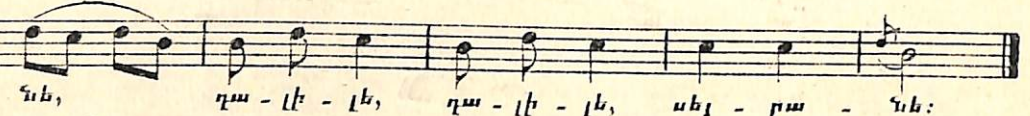
№233. ՀԱՆԴԵՆ ԳԱՍ — АНДЭН ГАС
(Իգդիր) (Игдырь)

№234. ԵՍ ԱՌՈՒՆ — ЭС АРУН
(Սուրմալու) (Сурмалы)

Ա.
Ես ա - ուն ջուր և գա - լիս, մի տե - սեք ուր

և գա - լիս, գա-լիս և, գա-լիս և, սեյ - րա - նե:

Բ.
(Արարան) (А б а р а н)
Դա - լի - լի, դա - լի - լի, սեյ - րա -

նե, դա - լի - լի, դա - լի - լի, սեյ - րա - նե:

№235. ՆՈՐ ԵԿԱՐ ԿԱԼԵՆ — НОР ЭКАР КАЛЭН
(Շիրակ) (Ширак)

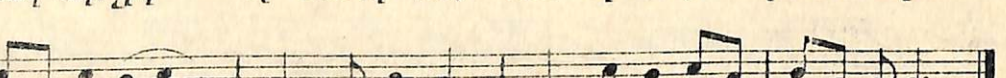

Աղ - ջի, նոր և - կար կա - լեն:

№236. ՆԱԶ ՄԻ ԱՆԻ, ԶԱՆ ԱՂԶԻԿ — НАЗ МИ АНИ, ДЖАН АХДЖИК
(Կողբ) (Кохб)

Նազ մի ա - նի, նազ մի ա - նի, ջան աղ - ջիկ, մին - թա - նո - վրդ

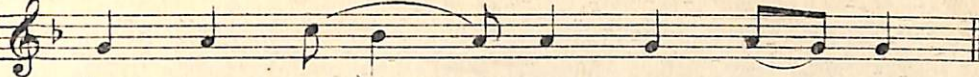
թոզ մի ա - նի, ջան աղ - ջիկ: Կա - նա - չեի ա ա - տե - րրս,

շա - տա - ցեի ա դար - դե - րրս, նազ մի ա - նի, նազ մի ա - նի

նազ աղ - ջիկ և ձեռ մի տա, ձեռ մի տա, թո - ոտ մեի ա

վար - դե - րրս մին - թա - նո - վրդ թոզ մի ա - նի ջան աղջիկ:

Բ. 1174

№237. ՃԱՄԵՍ ԵՍ Ե — ЧАМБЭС ЭС Э
(Կողբ) (Кохб)

Կեր - թամ առ,*) ճամ - բես ես և:

*) Սուրբերը աղավաղված և չեղեկում:
Слова видимо искажены.

№238. ՉԵ ԱՄՄԱՆ, ԱՄՄԱՆ ЧЭ АММАН АММАН
(Բլուր) (Блур)

Ամ - պեի ա ամ - սի վե - րա, յա - ման յոր. Չե ամ - ման ամ -

ման ա - ման եյ, չե ամ - ման ամ - ման եյ, յամ - ման:

№239. ԱՅ ԼԵ, ԼԵ, ՎԱՅ ԼԵ, ԼԵ — АЙ ЛЕ, ЛЕ, ВАЙ ЛЕ, ЛЕ
(Բլուր) (Блур)

Կա - նաչ ա - տիս քր - նա - րը, աչ և, և,

և, վաչ և, և, և, և, և, և, և, և, և, և:

№240. ԿԱՐՄԻՐ ՔԱՐԸ ՏԱՇԱՍ Ե — КАРМИР КАРЫ ТАШАЦ Э
(Կողբ) (Кохб)

Կար - միր քա - րը տա - շած և,

սիր - տրս հա - լած մա - շած և:

Բ. 1174

№241. ՅԵՍ ՍԻՐԵՑԻ - ЕС СИРЭЦІ

№242. ՈՏԱՐ ՅԵՐԿԻՐ - ОТАР ЕРКІР

№243. ԽՈՐՈՏԻԿ ՄԸՐԴՈՆ - ХОРОТЫК МРДОН
(Ռշտունիք, Վան) (Рштуник, Ван)№244. ԱՐԾԱՓԻ ԶՈՒՐ - АРЦАПІ ДЖУР
(Ղամարլու) (Камарлу)№245. ԾԱՌԸ ՅԵՍ ԵՄ - ЦАРЫ ЕС ЭМ
(Ղամարլու) (Камарлу)№246. ԵԿԱՐ ՄԵՐ ԴԸՌՆՈՎ - ЭКАР МЭР ДРНОВ
(Ղամարլու) (Камарлу)№247. ԶԱՐ ԶԸՆԴԸ - ЗАР ЗЫНГЫ
(Ղամարլու) (Камарлу)

№248. ԾԱՌԻ ՏԱԿԸ ՏԱԼԴԱ ՅԱ - ЦАРІ ТАКЫ ТАЛДА Я

№249. ԿԱՐՄԻՐ ԱԼՈՒՉԱ ԱՌԵՆՄ — КАРМИР АЛУЧА АРНЭМ

№250 ԱՅԴՈՒՄ ԿԱՅՆԵՄ — АЙГУМ КАЙНЭМ

№251. ՅԱՐՈ, ՀՈՒ ՅԱՐՈ — ЯРÓ, О ЯРÓ

№252. ՅԱՐ, ԼԵ, ԼԵ — ЯР, ЛЭ, ЛЭ
(Շիրակ, Արմաղու) (Ширак, Армагу)

№253. ԱԽ, ՄԱՅՐԻԿ ԶԱՆ АХ, МАЙРІК ДЖАН
(Շիրակ) (Ширак)

№254. ԹԱԼԻՇՈՒ ՃԱՄԲԵՆ ԴՈՒՉ Ա — ТАЛИШУ ЧАМБЭН ДУЗ А
(Բլուր) (Блур)

№255. ԿԱՐՃԸԼԻԿ, ԿՈՒՐՃՈՒԼԻԿ — КАРЧЫЛІК, КУРЧУЛІК
(Շիրակ) (Ширак)

№256. ԼՈՒՍՆԱԿՆ ԱՆՈՒՇ — ЛУСНАКН АНУШ^{*)}

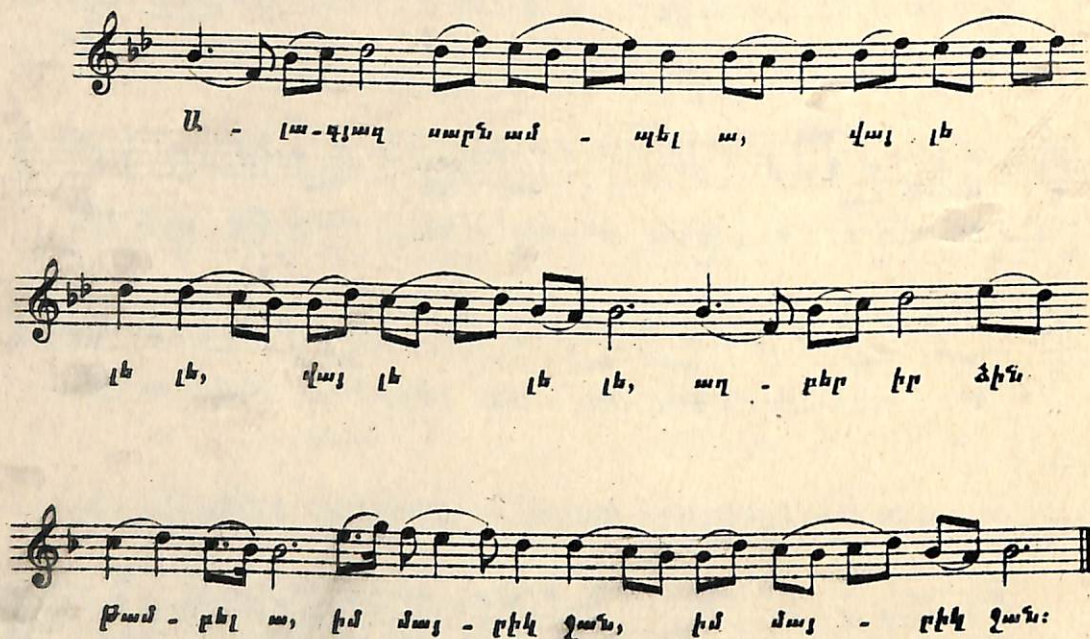
^{*)} Արեղյանի ձեռագրից №4: Հետադարձում մշակել է մեներգի և խմբի համար. տես
„Հայ Գեղար“ №11:
Из рукописи Абегиана, №4. Впоследствии обработал для голоса соло с хором. См.
„Армянская Лира“ №11.

№257. ՅԵՐԿԻՆԿՅԻՆ ԱՄՊԵԼ Ե - ЕРКИНКЫН АМПЭЛ Э*)

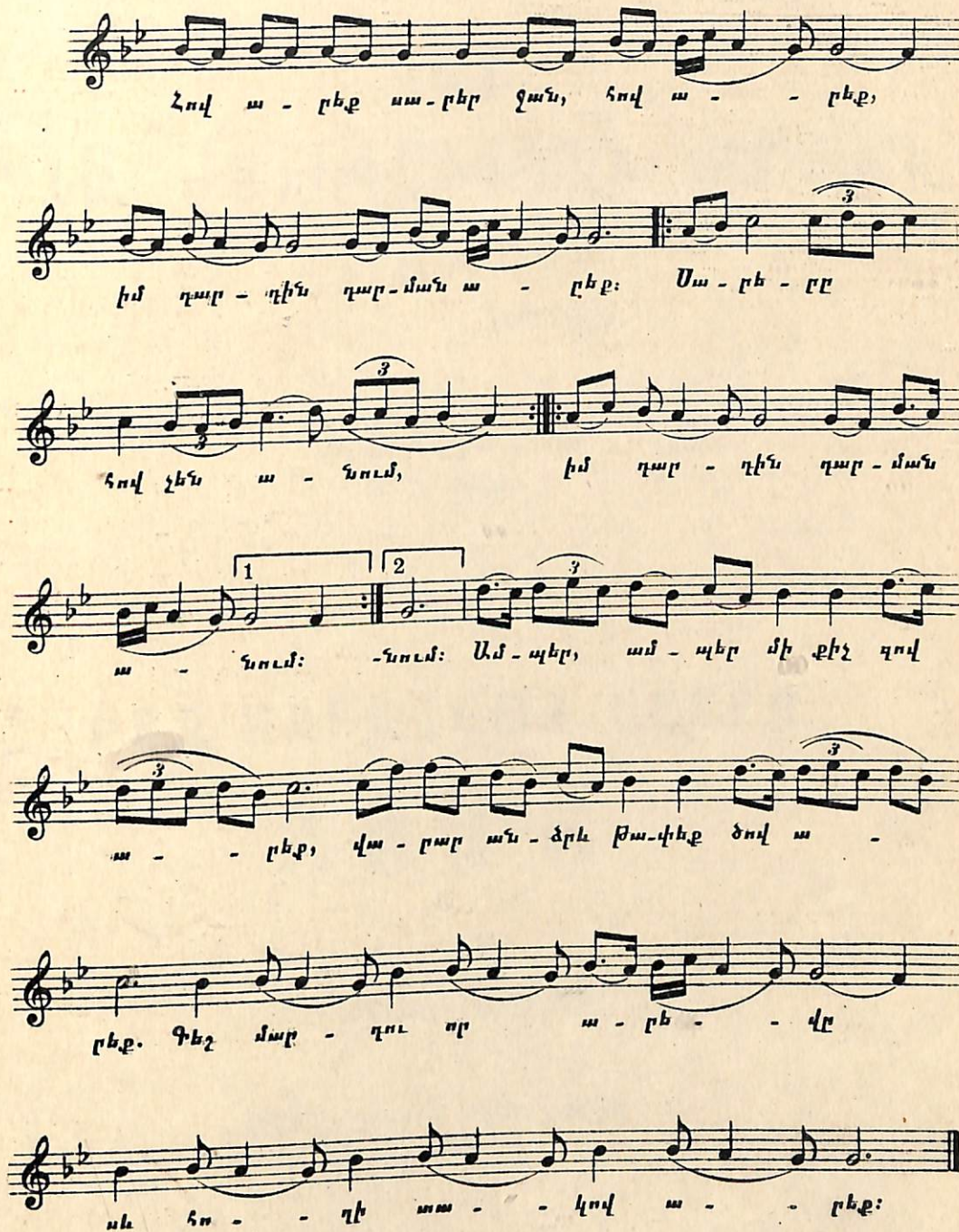
*) Արեղյանի ձեռագրից №10: Հետագայում մշակել է իրրե մեներգ. տես „Հայ Բնար“ №8:
 Из рукописи Абегиана №10. Впоследствии обработан для сольного пения. См. „Ар-
 мянская Лира“ №3.

№258. ԱԼԱԳՅԱԶ ՍԱՐՆ ԱՄՊԵԼ Ա - АЛАГЯЗ САРН АМПЭЛ А*)

*) Արեղյանի ձեռագրից №11: Հետագայում մշակել է իրրե մեներգ. տես „Հայ Բնար“ №19:
 Из рукописи Абегиана №11. Впоследствии обработан для сольного пения. См. „Ар-
 мянские крестьянские песни“ №19.

№259. ՀՈՎ ԱՐԵՔ ՍԱՐԵՐ ԶԱՆ - ОВ АРЭК САРЭР ДЖАН*)

*) Արեղյանի ձեռագրից №1: Հետագայում մշակել է իրրե մեներգ. տես „Հայ Բնար“ №1:
 Из рукописи Абегиана №1. Впоследствии обработан для сольного пения. См. „Ар-
 мянская Лира“ №1.

**ՀԱՐ
ԱԿՆԱ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՅԵՐԳԵՐԻ**

**ԶԱՅՆԱԳՐԵՑ
Կոմիտաս վ. ԳԵՈՐԳՅԱՆ**

**Տպարան Եջմիածնի
1895—ՌՅԻԴ**

РЯД НАРОДНЫХ ПЕСЕН

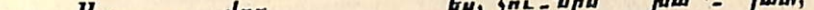
А К Н ' А

**Записал
КОМИТАС В. ГЕВОРКЯН**

**ЭЧМИАДЗИНСКАЯ ТИПОГРАФИЯ
1 8 9 5**

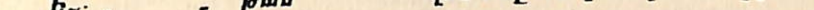
№ 1. *nrnr* — *opóp*.

Шифр. Цч. - Умеренно. I-й глас (плаг.)

U.
Uη - φου κου, ζου - νη

Երբ - թափ Ավ բե-րիմ պե խա-լատ, Է:

Щишщщщ. Щ.- Умеренно. III-й глас (плаг.)

R.
 Եր - թա՛մ լու - սըն՝ - կա՛ն բե - րիմ,

 Երեւան

№ 2. ՀԱՐՍԱՆԵԿԱՆ ԹԵՐԳ — ԱՐՏԱՆԻՔԱՆ ԵՐԴ

Уг-4. У4. Средний темп. I-й глас (плаг.)

Միջակ. Ավ. Օրգինալ

Ա - ռա - զո - տու՛ն ԿԵԼ - նեւ

Կ - ր հ - րենիք

 76 - 77 78 - 79 80 81 - 82:

*) Հայերենում Բ-ն $\frac{3}{4}$ և համ Բ-ն արդեն և $\frac{3}{4}$ լինի, համ արդեն:
В армянском нотном тексте (в невмах) Բ' имеет $\frac{3}{4}$. Либо Բ должно быть в $\frac{3}{4}$, либо
Բ.1174
պաշտ.

№3. ՔԱՇԱՐԵՆ ՀԱՐՍԱՆԵԿԱՆ — КАШАРЭН АРСАНЭКАՆ

Ծանր-Չափավոր. Գ2.- Медленно-умеренно. III-й глас (автентический)

Այ իմ հա - - ըրս - տի զրս - տրիկ,

ծոցդ ե - - զի, ծառդ տր - մա - - զե - նի:

*) $\frac{1}{4}$ պատուհան հաշվականում պակասում է:
Пауза $\frac{1}{4}$ в армянском нотном тексте отсутствует.

№4. ՀԱՐՍԱՆԵԿԱՆ ՅԵՐԳ ՀԻՆԱՅԻ — АРСАНЭКАՆ ԵՐԳ ԻՆԱԻ

Չափավոր. Գ2.- Умеренно. III-й глас (авт.)

Աս հի - նան տն - պես հի - նա չե.

աս հի - նան տն - պես հի - - նա չե:

№5. ՀԱՐՍԱՆԵԿԱՆ ՅԵՐԳ ԱՂԶԻԿ ՏԱՆԵԼՈՒՆ АРСАНЭКАՆ ԵՐԳ АХДЖИК ТАՆЭԼՄՆ

Չափավոր. Բ2.- Умеренно. II-й глас (авт.)

Մի լար մա - ըրիկ, մի լար,

հես ալ - զի տի - գամ. տոռ տոռ

նա, նա, նա, նա, նա, նա. առ - կե տառ-նր-

հինգ որ տր - կո - - զրս տի-գամ:

№6. ՀԱՐՍԱՆԵԿԱՆ. ՀԱՐՍՆ ՈՒ ԹԱԳԱՎՈՐ ՅԵՐԳ ՏՈՒՆ ԿԺԱՄԱՆԵՆ АРСАНЭКАՆ. АРСН У ТАԳАՎՈՐ ԵՐԵ ՏՄՆ ԿՅԱՄԱՆԵՆ

Միջակ. Ա4.- Средний темп. I-й плагальный глас.

Բա - ըի լուս, աղ - զոր, բա-ըի լուս.

բա - - - ըի լուս, աղ - զոր, բա - ըի լուս:

(Ակնա նվագածունների լերգածը - Спелый Акинским музыкантом)
Միջակ. Ա4.- Средний темп. I-й плагальный глас.

Բա-ըի լուս, աղ - զոր, բա - ըի լուս, բա - ըի լուս, աղ-զոր բարի լուս:

*) Հաշվականում տակտի վերջում կա նա $\frac{1}{4}$ պատուհան, զոր ազելորդ է:
В армянском нотном тексте в конце такта стоит $\frac{1}{4}$ пауза, что излишне.

**) Հաշվականում պատուհան չկա:
В армянском нотном тексте паузы нет.

№7. ՊԱՐԵՐԳ ԲԱՐԵԿԵՆԴԱՆԻ ՈՒ ԶԱՏԿԻ — ПАРЭՐԳ БАРЕКЕНДАՆԻ ՍԶԱՏԿԻ

Միջակ. Գ4.- Средний темп. III-й плагальн. глас.

Յա - լա - լի, լա - - լա - լի,

ե - կանք ի բար - կեն - դան եր - թանք ի դա - տիկ:

Միջակ. Գ4.- Средний темп. III-й плагальн. глас.

Յա - - լա - լի, լա - - լա - լի,

մեր տերն հա - ըուց լե - լեր ե:

*) Հաշվականում b'-ն $\frac{1}{8}$ է:
В армянском н.т. b' = $\frac{1}{8}$.

№8. ԱՆՏՈՒՆԻ - АНТУНИ

Ծանր. Ա4. - Медленно. I-й плагальный глас.

Ա.

Հան լար, հան լար, աղ - վոր ձի ծար - վու - թե -

հեն

հան լար հրա - տեր

հ

Հետզհետե խուլ.

րա:

Ծանր. Դ2 - Медленно. IV-и (автентический) глас „D“

Բ.

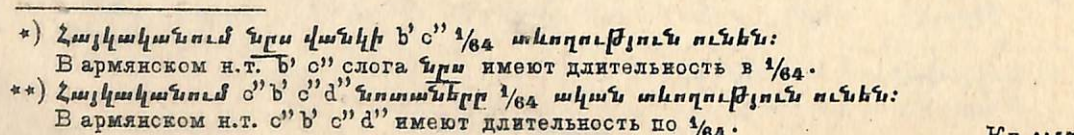
Աղ - վոր ձի ծար - վու - թե -

հեն

հրա - տեր հ

Հր - րին Վր - րա:

*) Հայկականում հրա վանկի b' c'' 1/64 տևողությամբ ունեն:

В армянском н.т. b' c'' слога հրա имеют длительность в 1/64.

**) Հայկականում c'' b' c'' d'' նոտաները 1/64 ական տևողությամբ ունեն:

В армянском н.т. c'' b' c'' d'' имеют длительность по 1/64.

Кл. 1147

№9. ԳԵՉՐԿՅԱՆ ԻԶԵՐ Ե ԽԱՆԸ - ПЭЗЫРКЯН ИДЖЭР Э ХАНЫ
(Սեմաի)

2ափսվոր. Դ4. - Умеренно. III-й плагальн. глас.

Միջակ. Средний темп.

Ա.

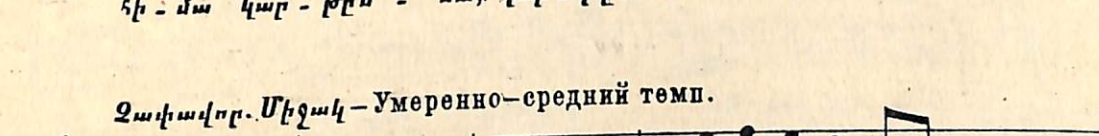
Ա ժան:

Գե-զր-կան ի - ջեր և խա-հր,

առ-ված ա - ջո - դե իր բա - հր. տեր, լր - սե խա - ռը-պի ձա - հր,

հի - ձա կար - թըն - հա, կար - թըն - հա:

2ափսվոր. Միջակ - Умеренно-средний темп.

2ափսվոր. Դ4. Умеренно. IV-й плагальн. глас.

Միջակ - Средний темп.

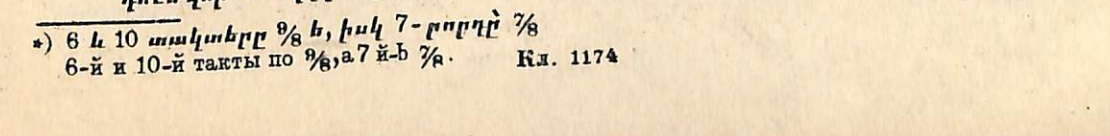
Վերջին տունը.

Սեմաի:

Սա - իլ ող - լուն

գար-կալ սա - զը, ինչ ա-հուշ կըլ - լա ա - վա - զը.

դուն վոր ա - լիլ շի-ֆե հա - զը, լեսալ ար-թըն - ցա, ար-թըն-ցա:

*) 6 և 10 տակտերը 3/8 ե, իսկ 7-րդը 7/8

6-й и 10-й такты по 3/8, а 7-й 7/8.

Кл. 1174

№10. ՀԻՆ ՅԵՐԳ - ХИН ЕРГ

Չափավոր. ԱԿ. - Умеренно. I-й плагальн. глас.

Ու - կի կու - գաս, վա - րի ե - գուն,

կող մի խա - դող ա - ռի գո - գուն:

*) Հայկականում առաջին և վերջին ա' - երբ $\frac{1}{8}$ ով պակաս տևողություն ունեն:

В армянском н.т. первая и последняя нота а' имеют длительность на $\frac{1}{8}$ меньше.

№11. ՀԻՆ ՅԵՐԳ - ХИН ЕРГ
(Նարիպի վրա) (Харипи в'ра)

Միջակ. F2. - Средний темп. II-ой автентический глас.

Շատ բաժ-բաժ եմ ցա - ներ թար - բեր - դու

" - վան. Մա-րիկ, մի քրք - քր - բեր պոռ-պոռ - լիս չու - վան:

№12. ԱԲՈՒԶԵԽ ԱՂԶՐ ԱԼԵԿՍԱՆԴՐՈՒ - АБУЧЭХ АХЗЫ АЛЕКСАНДРО

Մանր. F2. - Медленно. II-ой авт. глас.

Գի-շեր ցո - բեկ հեշ չես լեկ - լեր մը

առ - ցրա.

զը-լու - խրա բարձ զը -

նիմ կու - գաս ե - րազր:

Չափավոր - Умеренно.

Գի-շեր ցո - բեկ հեշ չես լեկ - լեր մը

ՁՈՐԱԿ ԱՂԶՐ - ДЗОРАК АХЗЫ

Մանր - Медленно.

Գի-շեր ցո - բեկ հեշ չես լեկ - լեր մը

առ - ցրա ման զը - լու - խրա բարձ

զը - նիմ, կու - գաս ե - րա - գրա:

Չափավոր - Умеренно.

Գի-շեր ցո - բեկ հեշ չես լեկ - լեր մը

*) Հայկականում ա' b' c' des' նոտաները մեկ մեկ ութերորդ տևողություն ունեն:

В армянском н.т. ноты а' b' c' des' длительностью по $\frac{1}{8}$.

ԹԽՄԱՆ ԱՂԶԸ — ТХМАН АХЗЫ

Ծանր — Медленно.

Գի - շեր ցո - ըեկ հեշ չես

լի - լեր մը - տա - ցրա տ - ման գը - լու - խրա բարձ

դը - նիմ կու - գաս ե - ըաղբ:

№13. ՅԵՐԳ ՂԱՐԻՊԻ — ЕРГ ХАРИПИ

Չափավոր. ԲՁ — Умеренно. II-й авт. глас.

Ցած - ցի լեռ - ներ, ցած - ծը - ցի քա - ըեր,

վը - ըա - չեղ աւց - նիմ, տ - ման.

վը - ըա - չեղ աւց - նիմ:

*) Հայկականում այս ձայնանիշը կոտրած է. կարող է նաև լինել, եթե լրիվորդ ունի:
В армянском н.т. эта нота сломана. Может быть как g', так и ge''

№14. ՅԵՐԳ ՂԱՄԲԱՐԶՄԱՆ — ЕРГ АМБАРДЗМАН

Չափավոր. Ակ. — Умеренно. I-й плаг. глас.

Աս գի - շեր համ - ըաղ - ծու՛մ ե,

լե, լե, լե, լե, լե, լե, լե, Աղ - վոր -

նե - ըու՛ն հար - ցու՛մ ե, լե, լե՛մ

հեշ - ըա՛ն սեռչ - լե գուր - պա - նըն ո - լում:

*) Հայերենում գրված է փո (օ') գլխին է (d') ֆորշլագ. սխալ է, ֆորշլագ չպիտի լինի, այլ կիսավորի (=b-h) նշան:

В армянском н.т. написано с' и над ней d', как форшлаг. Это является ошибкой. Должен быть не форшлаг а знак понижения (b).

**) 1/4 պատկան հայերենում պակասում է:
В армянском н.т. паузы в 1/4 не хватает.

№15. ԽՄԲԵՐԳ — ХМБӨРГ

Միջակ. Ակ. Средний темп. I-й плагальн. глас.

Պաղ - ճաս ու պա - ըրա դու՛ն ես, սեռչ - լե, պուլ - պուլ - լում, սեռչ -

լե, աչ - վաս ու նա - ըրա տու՛ն ես, եռչ - լե - տըր, ճան, եռչ - լե -

տըր: Քե - նե խաչ - ըու՛ն չար չու - նիմ, չար է - լին - տե չար,

սի - ըա - կան չա - ըրա դու՛ն ես, վոր ել - լե - ըիմ, վոր:

*) Հայկականում b'-ի տևողությունը 1/8-ով պակաս է:
В армянском н.т. длительность b' на 1/8 меньше.

№16. ՀԻՆ ՅԵՐԳ ԹԵՎԽԱՂԻ — ХИН ЕРГ ТЭВХАХИ

Միջակ. Ակ. Средний темп. I-й плаг. глас.

Բար-ձրը քեռշ - կեր ու - նիմ չորս ղին,

ճա - մե - ըով, լի, լեմ, ճա - մե - ըով.

սրբ-տի-կրս լի - - ջուն և տե-րրա ու շամե-րով:

*) $\frac{1}{4}$ պատուհան իմ դրածն և. Հայկականում պակաս և:
Пауза в $\frac{1}{4}$ написана мною. В армянском н.т. ее нет.

№17. ԾԱՆՐ ԹԵՎԽԱՂ — ЦАНР ТЭВХАХ

Չափավոր. Ակ. Умеренно. I-й плаг. глас.

Նա, նա, նա, նա, նա, նա, նա, նա, նա,

նա, նա, նա, նա, նա, նա, նա, նա, նա, նա, նա, նա, նա, նա,

նա, նա, նա, նա, նա, նա, նա, նա, նա, նա, նա, նա, նա, նա,

Չափավոր. Ակ. Умеренно. I-й плаг. глас.

նա, նա, նա, նա, նա, նա, նա, նա,

նա, նա, նա, նա, նա, նա, նա, նա, նա, նա,

նա, նա, նա, նա, նա, նա, նա, նա, նա, նա:

*) Հայկականի լերկձրնկները պիտի լինեն ձրնկներ:
 $\frac{1}{64}$ -ը և արմանոսկի լինեն $\frac{1}{32}$ -ը.

**) Հայկականի ֆորշլագը պիտի լինի $\frac{1}{8}$ տևողությամբ նշան:
В армянском н.т. форшлаг b' должен быть знаком длительности равной $\frac{1}{8}$.

Չափավոր. Ակ. Умеренно. I-й плаг. глас.

Ա - ու - վո - տուն կե - նա պաղ պաղ ճո - վե - ըուն,

պլու - պլու շա - ղրը զար - կեր վար - ղին բո - լո - ըր:

№18. ԱՐԱԳ ՊԱՐԵՐԳ — АРАГ ПАРЭРТ

Չափավոր. Ա. Умеренно. I-й авт. глас.

Քիչ մը շա - ըրս զար - ձր - նեմ, գլու - լում չար,

ճր - թամ շա - ըրս հար - ջր - նեմ, գլու - լում չար:

№19. ԱՐԱԳ ՊԱՐԵՐԳ — ԱՐԱԳ ՓԱՐՅՐԴ

Միջակ Ավ.—Средний темп. I-й плаг. глас.

*) Հայկականում ց'—ի տեղում թվունը $\frac{1}{8}$ ով պակաս է:
В армянском н. т. нота ց' короче на $\frac{1}{8}$.

№20. ԱՐԱԳ ԹԵՎԽԱՂ — ԱՐԱԳ ԹՅՎԽԱՅ

Միջակ Գվ.—Средний темп. III-й плаг. глас.

*) Հայերենում տպված է $\frac{9}{8}$:
В армянском н. т. напечатано $\frac{9}{8}$.

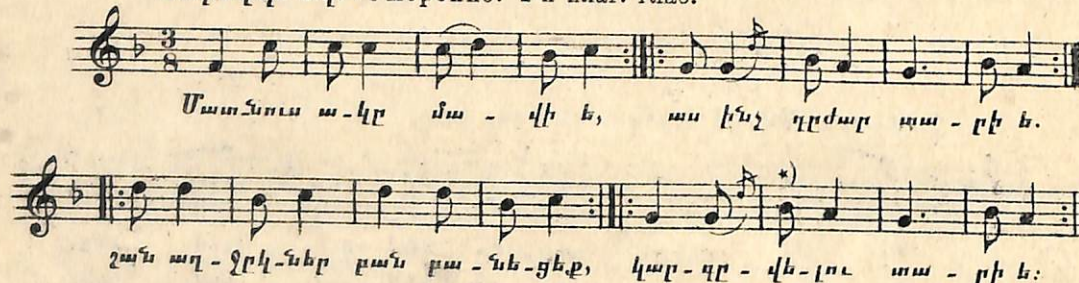
№21. ԱՐԱԳ ԹԵՎԽԱՂ — ԱՐԱԳ ԹՅՎԽԱՅ

Միջակ Ավ.—Средний темп. I-й плаг. глас.

№22. ԱՐԱԳ ԹԵՎԽԱՂ — ԱՐԱԳ ԹՅՎԽԱՅ

Չափավոր Ավ.—Умеренно. I-й плаг. глас.

*) Հայկականում տպված սկզբին կա $\frac{1}{4}$ պաուզա:
В армянском н. т. в начале такта стоит пауза в $\frac{1}{4}$.

Кл. 1174

№23. ԱՐԱԳ ԹԵՎԽԱՂ — ԱՐԱԳ ԹՅՎԽԱՅ

Հորդոր-միջակ Դվ.—Резво средний темп. IV-й плаг. глас.

№24. ՃՈՐ ՊԱՐ — ՉՈՐ ՓԱՐ

Չափավոր-միջակ. Умеренно-средний темп. III-й плаг. глас.

№25. ՎՈՂԲ — ՎՈՅԵ

Միջակ Գվ.—Средний темп. III-й плаг. глас.

*) Հայկականում ա'—ն $\frac{1}{16}$ տեղում թվունը ունի:
В армянском н. т. нота а'—длительностью в $\frac{1}{16}$:

Դ Ի Տ Ո Ղ Ո Ի Թ Յ Ո Ի Ն Ն Ե Ր

Մ 8 } Միացրել ե հետադայում «Ծիրանի
Մ 9 } ծառ» յերգի մեջ, վոր գրված ե սո-
Մ 10 } լոյի և խմբի համար.

Մ 13. Ունեւ խմբի համար գրված, գրել ե և
մենեւ գաղանաւորի նվագակցությամբ,
վորը տպագրվեց վերջերս Փարիզում:
Տես «Չորս ժող լերգեր» № 3: Կցում
եմ և Արեղյանի վարիանտը № 8.

№ 16. Դարձրել ե խմբերգ. տես «Հայ Քնար»
№ 12.

№ 17. Դրել ե մենեւ գաղանաւորի նվագակ-
ցությամբ, ինչպես և տրիոյի և խմբի
համար: Տես «Հայ Քնար» № 6 ա ու 6 բ.

№ 20. Դրել ե խմբի և մենեւ գրի համար (անտիպ)

№ 21. Չափը $\frac{6}{4}$. քուն և լո վանկերի սո'ւերը
 $\frac{3}{4}$ են դարձել նախատակաւ լրացնելու
համար: Հետադայում մշակել ե իբրեւ
մենեւ գ. տես «Չորս ժողովրդական
լերգեր» № 1.

№ 23. Չափը $\frac{8}{4}$ ($\frac{3}{4} + \frac{2}{4} + \frac{3}{4}$).

№ 28. Մշակել ե մենեւ գրի և խմբի համար
(անտիպ).

№ 29. Բառերը գրված չի յեղել.

№ 30. Կցում եմ Արեղյանի վարիանտը № 5,
ուր չափը գնում ե $\frac{4}{4} + \frac{3}{4} + \frac{4}{4} + \frac{4}{4}$.

№ 31. Առաջին ֆրագը միացրել ե հետագա-
յում № 20-ի մշակութի հետ:

№ 33. II և III վարիանտի բառերը գրված չեն
յեղել.

№ 35. Չափը $\frac{8}{4}$. ա. տողը ($\frac{4}{4} + \frac{4}{4}$), բ. տո-
ղը ($\frac{3}{4} + \frac{2}{4} + \frac{3}{4}$) գ. տողը հավելյալ
 $\frac{2}{4}$ -ով ($\frac{3}{4} + \frac{2}{4} + \frac{3}{4} + \frac{2}{4}$), իսկ գ. տողը
բ. տողի պես.

№ 36. Չափը $\frac{4}{4}$.

№ 37. Չափը $\frac{3}{4}$.

№ 38. Չափը $\frac{6}{4}$.

№ 39. Չափը $\frac{12}{4} = \left[\frac{5}{4} + \left(\frac{2}{4} + \frac{3}{4} \right) + \frac{7}{4} \left(\frac{4}{4} + \frac{3}{4} \right) \right] \times 3$, չորրորդ անգամ ($\frac{3}{4} + \frac{3}{4} + \frac{3}{4} + \frac{3}{4}$).

№ 40. Չափը $\frac{3}{4}$.

№ 41. Չափը $\frac{6}{4}$.

№ 42. Չափը $\frac{6}{4}$. Կրկնակը «չորս չորս»-ից ըս-
կըսած $\frac{9}{4}$ ($\frac{3}{4} + \frac{3}{4} + \frac{3}{4}$).

№ 43. Չափը $\frac{3}{4}$.

№ 44. Չափը $\frac{6}{4}$.

№ 45. Չափը $\frac{3}{4}$.

№ 51. Առաջին մասը, սկզբից $\frac{1}{4}$ պաուզա-
յով $\frac{9}{4}$ ($\frac{4}{4} + \frac{2}{4} + \frac{3}{4}$), կրկնակը $\frac{10}{4}$
($\frac{4}{4} + \frac{3}{4} + \frac{3}{4}$), յերկու անգամ
կրկնած.

№ 52. Չափը $\frac{3}{4}$, սկզբից $\frac{1}{4}$ շունչով.

№ 53. Չափը անորոշ. բառեր չի ունեցել.

№ 55. Չափը $\frac{3}{4}$.

№ 56. Չափը $\frac{3}{4}$. I volta-յում, կարծում ենք
սլիտի ավելացնել $\frac{2}{4}$ պաուզա.

- № 57. Ինչ մաս միայն վերնագրերն ե. դնում
եմ ըստ Արեղյանի վարկանտի: Չափը
 $\frac{2}{4}$.
- № 58. Գրված է չափը և առաջին տակառ.
շարունակում եմ հիշողությամբ.
- № 59. Գրված է միայն բառերը. յեղանակը
գրել եմ հիշողությամբ.
- № 60. Այս յեղանակը մշակել ե իրրե մեներգ,
դաշնամուրի նվագակցությամբ. տես
«Հայ գեղջուկ յերգեր» № 17. ուր չա-
փը փոփոխվում է շարունակ՝ $\frac{12}{8}$, $\frac{9}{8}$ և
 $\frac{6}{8}$ ($\frac{1}{8}$ -ը այս յերգի $\frac{1}{4}$ -ին).
- № 62. Չափը յեղանակն.
- № 63. Չափը $\frac{4}{4}$.
- № 65. Այս համարը գրողությունն չունի:
- № 66. Մինչև վերջը $\frac{4}{4}$.
- № 67. Չափը $\frac{6}{8}$.
- № 68. } Գրել եմ հիշողությամբ: Յերկուսիցն
և } ել միայն չափերն ու վերնագրերն են
№ 69. } մնացել.
- № 72. Գրել եմ հիշողությամբ. կա վերնագրերը
և մի տակառ ու մի քառորդ նոտաներ.
- № 73. Չափը $\frac{6}{4}$, կարող է և $\frac{3}{2}$ լինել.
- № 74. Մշակելիս միացրել ե այս յերգը № 28-ի
հետ (անտիպ).
- № 74բ. Ընդհանրապես $\frac{11}{4}$ ($\frac{5}{4} + \frac{6}{4}$).
- № 75. } Չափը $\frac{4}{4}$
և }
№ 76. }
- № 77. Չափը $\frac{3}{2}$.
- № 79. Չափը $\frac{6}{4}$.
- № 80. Չափը $\frac{6}{8}$.
- № 82. Չափը $\frac{6}{8}$.
- № 83. Մեծ մասամբ չափը յերկմասանի.
- № 85. «Հայ քնարի» մեջ ինքը բաժանել և
 $\frac{4}{8}$ -ով. տես № 5: Կցում եմ նաև Արեղ-
յանի վարկանտը.
- № 86. Չափը $\frac{6}{4}$.
- № 90. Բառերը աշուղական են.
- № 91. Չափը յերկմասանի.

- № 92. Չափը $\frac{10}{4}$ ($\frac{3}{4} + \frac{3}{4} + \frac{4}{4}$) և $\frac{8}{4}$ ($\frac{3}{4} + \frac{3}{4} +$
 $+\frac{2}{4}$). Բառերը աշուղական.
- № 93. Չափը $\frac{11}{4}$ ($\frac{5}{4} + \frac{6}{4}$) + $\frac{11}{4}$ ($\frac{6}{4} + \frac{5}{4}$).
- № 94. Չափը $\frac{4}{4}$, առաջին քառորդը ընդու-
նելով նախատակառ, իսկ վերջը ալի-
լացնելով $\frac{1}{4}$ պատուհանախատակառ լրա-
ցնելու համար.
- № 96. Չափը $\frac{7}{4}$ ($\frac{3}{4} + \frac{4}{4}$) + $\frac{7}{4}$ ($\frac{3}{4} + \frac{4}{4}$) + $\frac{5}{4}$
($\frac{2}{4} + \frac{3}{4}$).
- № 97. Չափը $\frac{4}{4}$.
- № 99. Յերկու տակառ $\frac{6}{4}$ ($\frac{3}{4} + \frac{3}{4}$), ելի մեկ
տակառ $\frac{6}{4}$ ($\frac{2}{4} + \frac{4}{4}$), ապա յերեք տակառ $\frac{5}{4}$
($\frac{3}{4} + \frac{2}{4}$), վերջը մի տակառ $\frac{6}{4}$ ($\frac{2}{4} +$
 $+\frac{4}{4}$).
- № 100. Չափը $\frac{4}{4}$.
- № 101. Չափը $\frac{6}{4}$.
- № 102. Չափը $\frac{5}{2}$ ($\frac{3}{2} + \frac{2}{2}$), կրկնակը $\frac{6}{4}$
($\frac{3}{4} + \frac{3}{4}$).
- № 103. Չափը $\frac{4}{4}$.
- № 105. Չափը $\frac{5}{4}$ ($\frac{3}{4} + \frac{2}{4}$), սկզբից $\frac{2}{4}$ պա-
ուղայով.
- № 106. Չափը $\frac{6}{4}$.
- № 107. Չափը $\frac{19}{4}$ ($\frac{4}{4} + \frac{3}{4} + \frac{3}{4} + \frac{3}{4} + \frac{3}{4} + \frac{3}{4}$).
- № 108. Առեղծվածային ե մուտ $\frac{3}{4}$ և $\frac{5}{8}$ -ի հա-
րաբերությունը. արդյո՞ք առաջինի
 $\frac{1}{4}$ -ը հավասար է յերկրորդի $\frac{1}{8}$ -ին.
- № 109. Չափը $\frac{4}{4}$.
- № 110. Չափացույց կոտորակը նույն՝ սկիզբն
և գրել.
- № 112. Չափը $\frac{6}{4}$.
- № 113 Չափը $\frac{4}{4}$.

- № 114. Չափը $\frac{3}{4}$, «Հայ մայրիկ» խոսքերը
ընդգրկածակած $\frac{4}{4}$ -ի, կամ սկզբից $\frac{1}{4}$
պաուղայով ($\frac{4+3+3}{4}$) + ($\frac{4+3+3}{4}$).
- № 115. «Բերդի բոլորն ավագա» — չեմ հիշում,
գրված չե.
- № 117. Չի գրված. դնում եմ Արեղյանի վա-
րկանտը՝ № 12.
- № 118. Չափը $\frac{4}{4}$. սկզբից պետք է յենթա-
գրել $\frac{1}{4}$ պաուղա.
- № 119. Չի գրված. դնում եմ Արեղյանի վա-
րկանտը՝ № 13: Չափը $\frac{6}{4}$: Տես «Հայ
Քնար» № 8.
- № 126. Ինչ մաս միայն վերնագրերն ե. դնում
եմ ըստ Արեղյանի վարկանտի: Չափը՝
յեղանակն.
- № 130. Այս յերգի մեջ Կոմիտասը յերկու չափ
է գործածում $\frac{3}{4}$ և $\frac{6}{4}$.
- № 132. Չափը $\frac{6}{4}$, սկզբից $\frac{2}{4}$ պաուղայով. II
վարկանտը լրացրել եմ հիշողությամբ.
- № 133. Կցում եմ Արեղյանի վարկանտը՝ № 9.
- № 134. Դրված է միայն չափը՝ $\frac{6}{4}$ և վերնա-
գրերը: Արտագրել եմ ըստ տպագրի,
միայն չափը՝ $\frac{12}{8}$ -ը $\frac{6}{4}$ -ի փոխած: Տես
«Հայ Քնար» № 9.
- № 135. Դրված է չափը՝ $\frac{4}{4}$ և վերնագրերը.
արտագրել եմ ըստ տպագրի, միայն
 $\frac{4}{8}$ -ը փոխադրած $\frac{4}{4}$ -ի: Տես «Հայ
Քնար» № 10.
- № 140. Չափը $\frac{4}{4}$.
- № 141. Բառերը աղավաղված.
- № 142. Չափը $\frac{3}{4}$.
- № 143. Չափը $\frac{4}{4}$.
- № 145. Տակտերի բաժանումը կիսատ է թո-
ղել, բայց մինչև վերջը $\frac{6}{4}$ է, բացի
չը-մը-ն(նամ) տակառ, վորը առաջին նա-
խադասության ձևով $\frac{3}{4}$ է դառնում.
- № 146. Չափը $\frac{3}{4}$.
- № 147. Չափը $\frac{3}{4}$.
- № 148, № 149, № 150, Չափը $\frac{3}{4}$.
- № 152. Չափը $\frac{6}{4}$. կրկնակի յերկրորդ տակառ
 $\frac{5}{4}$.
- № 153. Չափը $\frac{6}{4}$.
- № 154. Ունի ընդամենը 3 տակտի գիծ: Ըստ
իս չափը $\frac{7}{2}$ է ($\frac{3}{2} + \frac{4}{2}$). Իսկ յերկ-
րորդ նախադասությունը ընդարձակ-
վել է $\frac{10}{2}$ -ի ($\frac{3}{2} + \frac{4}{2} + \frac{3}{2}$).
- № 155. Չափը $\frac{3}{4}$, սկզբից $\frac{1}{4}$ պաուղայով.
- № 156. Չափը $\frac{4}{4}$, սկզբից $\frac{1}{4}$ պաուղայով.
- № 157. Չափը $\frac{6}{4}$.
- № 159, № 160, № 161. Չափը $\frac{6}{4}$.
- № 162. Չափը յերկմասանի.
- № 167. Չափը $\frac{9}{4}$ ($\frac{3}{4} + \frac{3}{4} + \frac{3}{4}$). ա - չուն - քը
պիտի լինի գա - րու - նը - ի պես արի-
ո՛ւ, իսկ վերջին նոտան թերևս նոր
տակառ.
- № 168. Յեղանակյա տաղաչափություն. ֆրագ-
ների վերջին յերկառ նոտաները պիտի
յենթարկվին ռիթմիկ մասին, արտա-
հայտվելով թերևս ֆերմատաներով:
- № 169. Սկզբից յերկրորդ քառորդի վրա սխալ-
մամբ գրված է հայկականում $\frac{1}{16}$
(յերկսորդ), պիտի լինի $\frac{1}{8}$ (ստոր):
Չափը $\frac{4}{4}$.
- № 170. Չափը $\frac{8}{4}$ ($\frac{2}{4} + \frac{3}{4} + \frac{3}{4}$). կրկնակի ա-
ռաջին մասը աճել է ($\frac{2}{4} + \frac{3}{4} + \frac{3}{4} + \frac{3}{4}$),
իսկ յերկրորդ մասը ելև $\frac{8}{4}$.
- № 171. Չափը $\frac{7}{4}$ ($\frac{3}{4} + \frac{4}{4}$).
- № 172. Չափը $\frac{4}{4}$.
- № 173. Չափը $\frac{6}{4}$, սկզբից $\frac{2}{4}$ պաուղայով. Բա-
ռերը աղավաղված են յերկուսում:
- № 174. Չափը $\frac{3}{4}$.

- № 175. Չափը $\frac{3}{4}$, սկզբից $\frac{2}{4}$ պառուզայով, մի-
այն չորրորդը նայ-ը իբրև շաղկապող
սղված տակա դառնում է յերկմասանի:
- № 177. Չափը $\frac{6}{4}$.
- № 178. Չափը $\frac{6}{4}$.
- № 179. Վերջին տակա յերկրորդ մասում
ա-ն $\frac{1}{8}$ տեղաթոյն ունի հայերե-
նում, վոր պետք է արտագրողի ձեռքի
սխալ համարել.
- № 180. Առաջին մասը $\frac{6}{4}$ -ով կարելի յե բա-
ժանել ($\frac{2}{4} + \frac{4}{4}$), յիթի առաջին վանկը
նախատակա դարձնենք.
- № 181. Սկզբի մասում $\frac{3}{4}$ -ն չափը. կոտում
խոսքից $\frac{2}{4}$.
- № 182. Աբարանի յերգերից. չեմ հիշում:
- № 183. Չափը $\frac{6}{4}$.
- № 186. Չափը $\frac{10}{4}$ ($\frac{3}{4} + \frac{3}{4} + \frac{4}{4}$). կրկնակը
նույնն է, միայն վերջից ավելանում է
իբրև կազանս նորից մի $\frac{3}{4}$
- № 187. Չափացույց կոտորակը Կոմիտասինն է:
- № 188. Չափը $\frac{3}{4}$.
- № 189. Գրել եմ հիշողությամբ.
- № 190 Չեմ հիշում.
- № 191 Չափը $\frac{7}{4}$ ($\frac{3}{4} + \frac{4}{4}$).
- № 192. Չափը $\frac{3}{4}$.
- № 193. Չափը $\frac{11}{4}$ ($\frac{3}{4} + \frac{4}{4} + \frac{4}{4}$).
- № 194. Չափը $\frac{7}{4}$ ($\frac{3}{4} + \frac{4}{4}$).
- № 195. Չափը $\frac{6}{8}$.
- № 196. Չափը $\frac{3}{4}$.
- № 197. Չափը $\frac{2}{4}$.
- № 198. Չափը $\frac{6}{8}$.
- № 199. Չափը $\frac{5}{4}$ ($\frac{3}{4} + \frac{2}{4}$).
- № 200. Չափը $\frac{8}{2}$ ($\frac{3}{2} + \frac{3}{2} + \frac{2}{2}$). կրկնակում մի
 $\frac{3}{2}$ -ով հավելում ($\frac{3}{2} + \frac{3}{2} + \frac{3}{2} + \frac{2}{2}$).

- № 201. Չափը $\frac{6}{4}$.
- № 202. Չափը $\frac{3}{4}$. Ես վանկի հայերենում $\frac{2}{4}$
լինելը բացարձակ ձեռքի սխալ է.
- № 203. Չափը $\frac{6}{4}$.
- № 207. Չափը $\frac{6}{4}$. վերջը $\frac{3}{4}$ պառուզա.
- № 208. «Կոտ ու կեսի» վանի կամ Ռշտու-
նյաց վարիանսը հիշողությանս մեջ
աղավաղված է, ուստի չեմ դնում:
- № 209. Չափը $\frac{3}{4}$.
- № 211. Չափը $\frac{3+3+4+3}{4}$.
- № 212. Չափը $\frac{3}{4}$, սկզբից $\frac{1}{4}$ պառուզայով. (ա-
րուն կու-)-դա վանկի $\frac{1}{4}$ -ը հետևյալ
տակաի պառուզայի հաշվին է ավելացել.
- № 213. Չափը $\frac{3}{4}$, սկզբից $\frac{1}{4}$ պառուզայով.
- № 214. Չափը $\frac{6}{8}$. Կոմիտասը մշակել է ույս
յերգը խմբի համար. տես «Հայ դեղջուկ
յերգեր» № 25.
- № 218. Այս համարը Կոմիտասի մոտ էս չի
յեղել.
- № 219. Չափը $\frac{4}{4}$.
- № 220. Հարսանեկան յերգ.
- № 221. Բաժանում է սկզբից $\frac{3}{4}$ -ով, ապա
անցնում է $\frac{6}{4}$ -ի և կիսից դադարում
տակաերի բաժանելուց.
- № 222. Չափը $\frac{13}{4}$ ($\frac{6}{4} + \frac{7}{4}$).
- № 223. Ա. մաս՝ $\frac{2}{4}$ նախատակա, ապա $\frac{3}{4} +$
 $+\frac{3}{4} + \frac{3}{4} + \frac{3}{4} + \frac{4}{4}$, Բ. մաս՝ $\frac{6}{4} + \frac{6}{4} +$
 $+\frac{6}{4} + \frac{9}{4} + \frac{6}{4} + \frac{6}{4}$. վերջին ց-ն $\frac{4}{4}$ տե-
վողությամբ նկատել իբրև ֆերմատո.
- № 224. Չափը $\frac{3}{4}$, սկզբից $\frac{2}{4}$ նախատակաով.
վերջին ց-ն $\frac{1}{4}$ -ով ավել է.
- № 230. Չափը $\frac{4}{4}$.
- № 232. Միայն վերնագիրն է պահված, դնում
եմ հիշողությամբ.

№ 234. Միայն վերնագիրն է պահված, դնում եմ
Աբարանի վարիանսը հիշողությամբ,
իսկ Սուրմալուինը ըստ տպագրի. տես
«Զորս ժող. յերգեր» № 4.

№ 237. Չափը $\frac{2}{4}$.

№ 239. Չափը $\frac{6}{8}$.

№ 240. Չափը $\frac{6}{4}$.

№ 243. Վեցերորդ տակաի առաջին $\frac{1}{8}$ -ից հե-
տո հիշողությամբ է լրացված.

№ 259 «Հով արեք»-ի յեղանակը ինքն է դար-
գացրել, միացնելով իրար տարբեր վա-
րիանտներ: Շատ քիչ տարբերություն
կա տպագրվածի և սրա մեջ.

Ա. Կ. Ն. Ա. Յ. Ե. Բ. Ե. Բ.

№ 1. ա. Տպված է. տես «Զորս ժող. յերգեր»
№ 2:

№ 12, 13 և 14 ձայնագրել է՝ ինչպես ծանո-
թության մեջ հիշատակված է, Գրիգոր
Եֆենդի Մհերեյան Կ. Պոլսեցի: Թող-

նում ենք այս յերգերը Կոմիտասի ժո-
ղովածուի մեջ Ակնա յերգերի մեծ ար-
ժեքը ինկատի առնելով, մանավանդ վոր
դրանցից շատ քչերն են մեր ձեռքը հա-
սել:

Ակնա յերգերի հայկական նոտաներով տպա-
գրության մեջ հատկապես տեղողության
նշանների վերաբերմամբ, սիրիթել են
վրկակներ, վորոնք սակայն պարզ են
և հեշտությամբ ուղղելի:

Ակնա ժողովրդական յերգերի սկզբին՝ tempo
ցույց տվող խոսքերի մոտ Կոմիտասը
գրել է Աի, Բձ, Գձ, և այլն: Մրանք հայ-
կական յեղեղեցական դամբաների կըր-
ճատ գրություններն են: Այսպես՝

Աձ = առաջին ձայն¹⁾, Ակ = առաջին կողմ²⁾,
Բձ = յերկրորդ ձայն, Բկ = տվադ կողմ,
Գձ = յերրորդ ձայն, Գկ = վառ ձայն,
Դձ = չորրորդ ձայն, Դկ = վերջ ձայն:

¹⁾ Ձայն = ավտենտիլ.

²⁾ Կողմ = Պլագալ.

ПРИМЕЧАНИЯ.

№ 8. Впоследствии объединил в песне № 9. „Цирани Цар“, написанной для соло № 10. с хором.

№ 13. Написана была для хора; написана также для соло с аккомп. ф-п., изданная недавно в Париже (1928 г.). См. „Четыре народн. песни“ № 3. Прилагаю также вариант Абегиана № 8.

№ 16. Арранжировал для хора. См. „Арм. Лира“ № 12.

№ 17. Написана для соло с сопроп. ф-п., также и для трио с хором. См. „Армянская Лира“ № 6а и 6б.

№ 20. Написана для хора с соло (неизд.)

№ 21. Метр $\frac{6}{4}$. Ноты g' под слогами „ընչ“ и „լ“ имеют $\frac{3}{4}$ для дополнения такта. Впоследствии обработал для сольного пения. См. „Четыре народные песни“ № 1.

№ 23. Метр $\frac{8}{4}(\frac{3}{4} + \frac{2}{4} + \frac{3}{4})$.

№ 28. Обработал для соло и хора (ненапеч.)

№ 29. В рукописи слова не были записаны.

№ 30. Прилагаю вариант Абегиана № 5, где метр идет $\frac{4}{4} + \frac{3}{4} + \frac{4}{4} + \frac{4}{4}$.

№ 31. Первую фразу соединил впоследствии с песней № 20 в своей обработке.

№ 33. Слова II и III вариантов не были записаны.

№ 35. Метр $\frac{8}{4}$, первая строка $(\frac{4}{4} + \frac{4}{4})$, втор. строка $(\frac{3}{4} + \frac{2}{4} + \frac{3}{4})$, третья строка

с дополнительным: $\frac{2}{4}(\frac{3}{4} + \frac{2}{4} + \frac{3}{4} + \frac{2}{4})$ — а четвертая строка, как вторая строка.

№ 36. Метр $\frac{4}{4}$.

№ 37. Метр $\frac{3}{4}$.

№ 38. Метр $\frac{6}{4}$.

№ 39. Метр $\frac{12}{4} = \frac{5}{4}(\frac{2}{4} + \frac{3}{4}) + \frac{7}{4}(\frac{4}{4} + \frac{3}{4}) \times 3$, на четвертый раз $(\frac{3}{4} + \frac{3}{4} + \frac{3}{4} + \frac{3}{4})$.

№ 40. Метр $\frac{3}{4}$.

№ 41. Метр $\frac{6}{4}$.

№ 42. Метр $\frac{6}{4}$. Начиная от слог „շուկ-շուկ“ — $\frac{9}{4}(\frac{3}{4} + \frac{3}{4} + \frac{3}{4})$.

№ 43. Метр $\frac{3}{4}$.

№ 44. Метр $\frac{6}{4}$.

№ 45. Метр $\frac{3}{4}$.

№ 51. Первое предложение с $\frac{1}{4}$ паузой вначале: $\frac{9}{4}(\frac{4}{4} + \frac{2}{4} + \frac{3}{4})$, припев $\frac{10}{4}(\frac{4}{4} + \frac{3}{4} + \frac{3}{4})$ повторенный дважды.

№ 52. Метр $\frac{3}{4}$ с $\frac{1}{4}$ паузой в начале.

№ 53. Метр неопределенный, слов не было.

№ 55. Метр $\frac{3}{4}$.

№ 56. Метр $\frac{3}{4}$; предполагается первой вольте $\frac{2}{4}$ пауза.

№ 57. У меня находится одно лишь заглавие. Помещаю по варианту Абегиана, метр $\frac{2}{4}$.

№ 58. Записал метр и первый такт. Продолжение записываю по памяти.

№ 59. Записаны только слова, мотив мною записан по памяти.

№ 60. Этот мотив обработал в виде сольной песни в сопр. фортепиано. См. „Арм.

крест. песни“ № 17, где метр постоянно меняется $\frac{12}{8}$, $\frac{9}{8}$ и $\frac{6}{8}$ ($\frac{1}{8}$ -я равна $\frac{1}{4}$ -й этой песни).

№ 62. Метр трехдольный.

№ 63. Метр $\frac{4}{4}$.

№ 65. Под этим № записи нет.

№ 66. До конца $\frac{4}{4}$.

№ 67. Метр $\frac{6}{8}$.

№ 68. } Записаны мной по памяти.
и } В рукописи осталось только обозначение метра и заглавия.

№ 72. Записал по памяти. Есть заглавие и нотный текст на 1 такт с четвертью.

№ 73. Метр $\frac{6}{4}$, возможно и $\frac{3}{2}$.

№ 74. В обработке соединил эту песню с № 28 (ненапечат.)

№ 74б. В общем $\frac{11}{4}(\frac{5}{4} + \frac{6}{4})$.

№ 75. } Метр $\frac{4}{4}$.
и }
№ 76. }

№ 77. Метр $\frac{3}{2}$.

№ 79. Метр $\frac{6}{4}$.

№ 80. Метр $\frac{6}{8}$.

№ 82. Метр $\frac{6}{8}$.

№ 83. Метр преимущественно двухдольный.
№ 85. В „Армянской Лире“ сам (Комитас)

разделил на $\frac{4}{8}$. См. № 5. Прилагаю так же вариант Абегиана.

№ 86. Метр $\frac{6}{4}$.

№ 90. Слова ашугские.

№ 91. Метр двухдольный.

№ 92. Метр $\frac{10}{4}(\frac{3}{4} + \frac{3}{4} + \frac{4}{4})$ и $\frac{8}{4}(\frac{3}{4} + \frac{3}{4} + \frac{2}{4})$.

Слова ашугские.

№ 93. Метр $\frac{11}{4}(\frac{5}{4} + \frac{6}{4}) + \frac{11}{4}(\frac{6}{4} + \frac{5}{4})$.

№ 94. Метр $\frac{4}{4}$, считая первую четверть тактом с прибавлением в конце песни $\frac{1}{4}$ паузы.

№ 96. Метр $\frac{7}{4}(\frac{3}{4} + \frac{4}{4}) + \frac{7}{4}(\frac{3}{4} + \frac{4}{4}) + \frac{5}{4}(\frac{2}{4} + \frac{3}{4})$.

№ 97. Метр $\frac{4}{4}$.

№ 99. Два такта $\frac{6}{4}(\frac{3}{4} + \frac{3}{4})$, еще один такт $\frac{6}{4}(\frac{2}{4} + \frac{4}{4})$, затем три такта $\frac{5}{4}(\frac{3}{4} + \frac{2}{4})$, в конце один такт $\frac{6}{4}(\frac{2}{4} + \frac{4}{4})$.

№ 100. Метр $\frac{4}{4}$.

№ 101. Метр $\frac{6}{4}$.

№ 102. Метр $\frac{5}{2}(\frac{3}{2} + \frac{2}{2})$, припев $\frac{6}{4}(\frac{3}{4} + \frac{3}{4})$.

№ 103. Метр $\frac{4}{4}$.

№ 105. Метр $\frac{5}{4}(\frac{3}{4} + \frac{2}{4})$ с паузой $\frac{2}{4}$ в начале.

№ 106. Метр $\frac{6}{4}$.

№ 107. Метр $\frac{19}{4}(\frac{4}{4} + \frac{3}{4} + \frac{3}{4} + \frac{3}{4} + \frac{3}{4} + \frac{3}{4} + \frac{3}{4})$.

№ 108. Загадочным остается отношение $\frac{3}{4}$ и $\frac{5}{8}$, — равняется ли $\frac{1}{4}$ первого $\frac{1}{8}$ второго?

№ 109. Метр $\frac{4}{4}$.

№ 110. Метр проставлен им же.

№ 112. Метр $\frac{6}{4}$.

№ 113. Метр $\frac{4}{4}$.

№ 114. Метр $\frac{3}{4}$, слова „*լայ խալիկ*“ расширены в $\frac{4}{4}$, или в начале с $\frac{1}{4}$ паузой $(\frac{4}{4} + \frac{3}{4} + \frac{3}{4}) + (\frac{4}{4} + \frac{3}{4} + \frac{3}{4})$.

№ 115. Не помню, в рукописи не записана.

№ 117. Не записана, помещаю вариант Абегиана № 12.

№ 118. Метр $\frac{4}{4}$. В начале нужно предположить $\frac{1}{4}$ паузу.

№ 119. Не записана, помещаю вариант Абегиана № 13. Метр $\frac{6}{4}$ см. „Арм. Лира“ № 8.

№ 126. У меня имеется лишь заглавие, помещаю по варианту Абегиана. Метр трехдольный.

№ 130. В этой песне Комитас употребляет два метра $\frac{3}{4}$ и $\frac{6}{4}$.

№ 132. Метр $\frac{6}{4}$, в начале с $\frac{2}{4}$ паузой, II вариант добавил по памяти.

- № 133. Прилагаю вариант Абегиана № 9.
- № 134. Проставлен только метр $\frac{6}{4}$ и заглавие: — переписано мной по изданному с изменением лишь метра $\frac{12}{8}$ на $\frac{6}{4}$. См. „Арм. Лира“ № 9.
- № 135. Проставлен метр $\frac{4}{4}$ и заглавие. Переписал по напечатанному с заменой $\frac{4}{8}$ — $\frac{4}{4}$. См. „Арм. Лира“ № 10.
- № 140. Метр $\frac{4}{4}$.
- № 141. Слова искажены.
- № 142. Метр $\frac{3}{4}$.
- № 143. Метр $\frac{4}{4}$.
- № 145. Он не закончил деления на такты, однако до конца идет на $\frac{6}{4}$, кроме такта со словами „*л-л-л*“, который становится в $\frac{3}{4}$ по примеру первого предложения.
- № 146. Метр $\frac{3}{4}$.
- № 147. Метр $\frac{3}{4}$.
- № 148. } Метр $\frac{3}{4}$.
- № 149. }
- № 150. }
- № 152. Метр $\frac{6}{4}$, второй такт припева $\frac{5}{4}$.
- № 153. Метр $\frac{6}{4}$.
- № 154. Имеет всего лишь 3 тактовые черты. По-моему метр $\frac{7}{2}(\frac{3}{2} + \frac{4}{2})$, а второе предложение развернулось на $\frac{10}{2}$: $(\frac{3}{2} + \frac{4}{2} + \frac{3}{2})$.
- № 155. Метр $\frac{3}{4}$, в начале с $\frac{1}{4}$ паузой.
- № 156. Метр $\frac{4}{4}$, с $\frac{1}{4}$ начальной паузой.
- № 157. Метр $\frac{6}{4}$.
- № 159. } Метр $\frac{6}{4}$.
- № 160. }
- № 161. }
- № 162. Метр двухдольный.
- № 167. Метр $\frac{9}{4}(\frac{3}{4} + \frac{3}{4} + \frac{3}{4})$. „*ш-лн-л-л-л*“ вероятно триоль, подобно „*лш-лн-л-л*“ а последняя нота — новый такт.
- № 168. Трехчастный размер; длинные ноты в конце фраз должны подчиняться ритмической части, выражаясь в фермато.

- № 169. На третьей четверти от начала в армянском оригинале ошибочно надписана $\frac{1}{16}$ (*yerkstor* = „), должно быть $\frac{1}{8}$ (*stor* = „): Метр $\frac{4}{4}$.
- № 170. Метр $\frac{8}{4}(\frac{2}{4} + \frac{3}{4} + \frac{3}{4})$, первая часть припева расширилась $(\frac{2}{4} + \frac{3}{4} + \frac{3}{4} + \frac{3}{4})$, вторая же часть опять $\frac{8}{4}$.
- № 171. Метр $\frac{7}{4}(\frac{3}{4} + \frac{4}{4})$.
- № 172. Метр $\frac{4}{4}$.
- № 173. Метр $\frac{6}{4}$, с $\frac{2}{4}$ паузой в начале. Слова, повидимому, искажены.
- № 174. Метр $\frac{3}{4}$.
- № 175. Метр $\frac{3}{4}$, с $\frac{2}{4}$ паузой в начале, лишь четвертая „*лш-л*“ как связующий сокращенный такт становится двухчастным.
- № 177. Метр $\frac{6}{4}$.
- № 178. Метр $\frac{6}{4}$.
- № 179. Во второй части последнего такта „*ла*“ в арм. рукописи имеет $\frac{1}{8}$, что нужно считать ошибкой переписчика.
- № 180. Первую часть можно разделить на $\frac{6}{4}(\frac{2}{4} + \frac{4}{4})$, если первый слог отнести в затакт.
- № 181. Метр начальной части $\frac{3}{4}$, от слова „*лн-лш-л*“ — $\frac{2}{4}$.
- № 182. Из песен Апарана, не помню.
- № 183. Метр $\frac{6}{4}$.
- № 186. Метр $\frac{10}{4}(\frac{3}{4} + \frac{3}{4} + \frac{4}{4})$, припев тот же, только к концу в виде каданса прибавляется вновь $\frac{3}{4}$.
- № 187. Метрическая дробь — Комитаса.
- № 188. Метр $\frac{3}{4}$.
- № 189. Записал я на память.
- № 190. Не запомнил.
- № 191. Метр $\frac{7}{4}(\frac{3}{4} + \frac{4}{4})$.
- № 192. Метр $\frac{3}{4}$.
- № 193. Метр $\frac{11}{4}(\frac{3}{4} + \frac{4}{4} + \frac{4}{4})$.
- № 194. Метр $\frac{7}{4}(\frac{3}{4} + \frac{4}{4})$.

- № 195. Метр $\frac{6}{8}$.
- № 196. Метр $\frac{3}{4}$.
- № 197. Метр $\frac{2}{4}$.
- № 198. Метр $\frac{6}{8}$.
- № 199. Метр $\frac{5}{4}(\frac{3}{4} + \frac{2}{4})$.
- № 200. Метр $\frac{8}{2}(\frac{3}{2} + \frac{3}{2} + \frac{2}{2})$, в припеве добавление на $\frac{3}{2}(\frac{3}{2} + \frac{3}{2} + \frac{3}{2} + \frac{2}{2})$.
- № 201. Метр $\frac{6}{4}$.
- № 202. Метр $\frac{3}{4}$. В армянской записи наличие $\frac{2}{4}$ над слогом „*лу*“ — определенная ошибка.
- № 203. Метр $\frac{6}{4}$.
- № 207. Метр $\frac{6}{4}$, в конце пауза $\frac{3}{4}$.
- № 208. Ванский или Рштунийский вариант песни „Кот у кэс“ не сохранился в памяти, потому и не привожу.
- № 209. Метр $\frac{3}{4}$.
- № 211. Метр $\frac{3+3+4+3}{4}$.
- № 212. Метр $\frac{3}{4}$, в начале с $\frac{1}{4}$ паузой. Слог („*ш-лн-л-л-л*“) — *лш*“ имеет длительность в $\frac{3}{4}$, причем $\frac{1}{4}$ этой ноты добавлена за счет паузы следующего такта.
- № 213. Метр $\frac{3}{4}$, с $\frac{1}{4}$ паузой в начале.
- № 214. Метр $\frac{6}{8}$. Эта песня обработана Комитасом для хора. См. „Арм. крестьянские песни“ № 25.
- № 218. Этого номера не было также и у Комитаса.
- № 219. Метр $\frac{4}{4}$.
- № 220. Свадебная песнь.
- № 221. В начале он делит на $\frac{3}{4}$, затем переходит к делению на $\frac{6}{4}$ и, начиная с половины песни, прекращает деление на такты.
- № 222. Метр $\frac{13}{4}(\frac{6}{4} + \frac{7}{4})$.
- № 223. Первое предложение: $\frac{2}{4}$ затакт, за-

тем $\frac{3}{4} + \frac{3}{4} + \frac{3}{4} + \frac{3}{4} + \frac{4}{4}$. Второе предложение и припев: $\frac{6}{4} + \frac{6}{4} + \frac{6}{4} + \frac{9}{4} + \frac{6}{4} + \frac{6}{4}$. Последнюю „*г'*“ в $\frac{4}{4}$ рассматривать как фермато.

№ 224. Метр $\frac{3}{4}$, с $\frac{2}{4}$ затактом, последняя „*г'*“ дольше на $\frac{1}{4}$.

№ 230. Метр $\frac{4}{4}$.

№ 232. Сохранилось только заглавие, помещая на память.

№ 234. Сохранилось заглавие, привожу на память Апаранский вариант, Сурмалинский же воспроизвожу по изданному варианту. См. „Четыре народн. песни № 4“.

№ 237. Метр $\frac{2}{4}$.

№ 239. Метр $\frac{6}{8}$.

№ 240. Метр $\frac{6}{4}$.

№ 243. Дальше с $\frac{1}{8}$ шестого такта добавлено по памяти.

№ 259. Мотив „Ов арэк'а“ развил сам Комитас с сочетанием разных вариантов. Очень мало различается от изданного.

ПЕСНИ АKN'А

№ 1. а. Издана. См. „Четыре народн. песни“ № 2.

№ 12, 13 и 14 записаны, как об этом упомянуто и в примечании, Григором Эфенди Мехтерьяном из Константинополя. Имея в виду большую ценность песен Акн'а мы оставляем эти песни в сборнике Комитаса, тем более что из них дошло до нас очень мало.

В армянском издании этих песен (с армянскими нотами), особенно в знаках длительности нот, вкрались опечатки, которые однако вполне очевидны и легко исправимы.

В начале каждой из народных песен Акн'а рядом с обозначением темпо Комитас отмечал *U4*, *U2*, *F2* и т. д.

Это — сокращенные обозначения армянских церковных гамм („глас“ов). Так:

<i>U4</i> = I глас автент.	<i>U4</i> = I глас плаг.
<i>F4</i> = II „ „	<i>F4</i> = II „ „
<i>U4</i> = III „ „	<i>U4</i> = III „ „
<i>F4</i> = IV „ „	<i>F4</i> = IV „ „

Յ Ա Ն Կ

(Այբբենական կարգով)

№	ԿՂ	№	ԿՂ
Աբարանի հոռովել	186 53	Արոտով, արոտով	160 47
Աբարանը քարոտ ա	47 14	Արորն ասաց	21 7
Ալագյազ սարն ամպել ա	258 70	Բաղեր, դուք կանաչեցեք	128 38
Ալ ու ալվան ես առել	25 8	Բարդու ծառը բար կուտա	100 30
Ալխ, լոթի Մարան	23 7	Բացվել ա	158 47
Ախ կանեմ, արուն կուգա	212 58	Բյուլբուլ եմ	103 32
Ախ, մայրիկ ջան	253 68	Բոբիկ մի քելե	3 1
Ախ յաման	187 54	Գարունը բամբակ ցանեմ	167 49
Ախ, սեավոր, սեիկ աղջիկ	215 59	Գարուն ա, ձուն ա արել	17 5
Ախ, վաչ ե վաչ	81 24	Դացի արտեր, բռնի լոր	44 13
Ազվես գնաց	49 15	Դացի տեսա	98 30
Ազվեսդարը փլելի	172 50	Դնացի բաղը	191 54
Աղջի անունդ Շուշան	140 42	Դնացի ջուրը	204 57
Աղջի արի, ինձ մի վառի	88 27	Դնտով, թոփերով աղջիկ	198 56
Աղջի հարսդ եկավ	35 11	Դրկով, գրկով քնիմ	148 44
Աղջի նազերով	95 29	Դյուլուլ ջան	166 49
Աղջի, ինձ վառեց սերը	43 13	Դոշա ջուրը սառել եր	150 44
Աման նազանի յարս	78 23	Դուլթանը հաց եմ տանում	126 38
Ամպել ա, ամպի տակին	55 17	Դու անսիրտ յար	22 7
Ամպել ե ամպի նման	108 33	Դե քելե, դե քելե, Յուղարեր	84 25
Ամպել ա, թոն չի գալիս	46 14	Դե քելե քիկո	45 14
Ամպելա կամար, կամար	124 37	Զաղա յես, մանի, մանի	52 16
Այգում կանեմ	250 68	Զար գընգը	247 67
Այ ինդի	176 51	Զոնթիկի հովը քնել ես	103 32
Այ լե, լե, վաչ լե, լե	239 65	Եթում եմ բաղը	194 55
Այ լոթի աղջիկ	193 55	Եկար մեր դռնով	246 67
Այ, Նազան, Նազան	168 49	Ենեկո յարս	77 23
Այ սիրուն Սաթո	177 51	Ես առուն	234 64
Անձրեն եկավ	119 36	Ես գիշեր	135 40
Առնելու նպատակ ունեմ	90 27	Ես ինչ գուլում եր	122 37
Աստված քո ախպեր պահի	146 43	Ես մեր տունը	224 61
Արագիլ բարով եկար	222 61	Ես յանը ուկի	36 12
Արագը հեշտացել ա	210 58	Ես որ բարխե բալաք ե	149 44
Արագը հեշտացել ա	40 12	Ես որ բարխե բալաք ե	149 44
Երեգակի նման ես	180 52	Ես որ բարխե բալաք ե	149 44
Արի, արի, քե գուրբան	31 10	Ես որ բարխե բալաք ե	149 44
Արծափի ջուրը	244 67	Ես որ բարխե բալաք ե	149 44
Արտերը վարած տեսա	42 13	Ես որ բարխե բալաք ե	149 44

№	ԿՂ	№	ԿՂ
Թագվոր դու բարով եկար	220 60	Հեյ նարե	151 45
Թագվորի մեր, դուս արի	183 53	Հի	29 9
Թալանն եկավ	68 20	Հոգիս, մարմին հանդիպեցին	93 28
Թալիշու ճամբեն դուգ ա	254 69	Հոգալի ջան	104 32
Թունջինար յար	87 26	Հոլ արա լեզո	28 9
Թուրս բերեք	227 62	Հոլ, հոլի, հոլի, հոլի I var.	74 22
Իմ աղբեր ծառան տակին	111 34	Հոլ, հոլ, Յեղսո ջան	82 24
Իմ հերը	24 7	Հոլ, յաման ու մարջան	178 52
Իմ չինարի յարը	85 26	Հոլ, Նազան ու դիլբար	165 48
Ինձ մի թողնի մին ու ճար	89 27	Հոլ նարմ	219 60
Լալուխան	228 62	Հով ալվանը մտել ես	141 42
Լե, լե, յաման	221 61	Հով արեք, սարեր ջան	259 71
Լեզուս չի խոսում	6 2	Հով, հով, հով եղնի	214 59
Լորիկ	112 34	Հով, հով, հով ընկավ	7 3
Լուսնակն անուշ	256 69	» » » »	10 3
Խանձ Յեվա ջան	145 43	» » » »	37 12
Խնձոր ունիմ կծած ա	143 43	Չիգ տու քաշի	30 10
Սորոտ եր, կոլոտ եր	54 16	Ղաշանգի	69 20
Սորոտիկ Մրդոն	243 66	Ղարսա բերդը	102 31
Ծաղիկ ծաղկեմանս լես	51 15	Ղարսա բերդը բլլիլ ե	63 19
Ծաղկեմանքս ձորեն եմ	48 14	Ճամբես ես ե	237 65
Ծաղկեմանքս ձուն կուգա	105 32	Մայրիկին յազմա բերին	101 31
Ծառան տակին	129 38	Մանանս նստել ե	161 47
Ծառը լես եմ	245 67	Մեր բաղին կա բաղմանչի	196 55
Ծառի տակը տալիս լա	248 67	Մեր դռանը խնկի ծառ	117 35
Ծառի տակին կար կանեմ	15 5	Մեկ կուլուտիկ	230 62
Ծիրանի ծառ	8 3	Մտի տնեն սինին առ	162 48
Ծովի ձկնակը լես եմ	184 53	Մեր տուն, ձեր տուն	32 10
Կալ եմ գցել	41 13	Յաման ամի	33 11
Կալ եմ գցել	213 59	Յալի ծաղիկ, գյուլի ջան	34 11
Կալի լեզու	20 6	Յար, բարդու ծառ	170 50
Կալնել եմ, գալ չեմ կարող	2 1	Յարին յար չունի	171 50
Կալնել ենք ախա, բախա	211 58	Յար, լե, լե	252 68
Կալնել ես բախա, բախա	202 56	Յար ջան արի	99 30
Կալնել ես բաղի գլխին	152 45	Յար ջան, ուղուլմիշ արա	205 57
Կալնել ես, կաթ կըմանես	200 56	Յարո, հո, յարո	251 68
Կալնել ես քարի վրա	206 57	Յեկ, լե, լե, լե պարենք	138 41
Կանաչ տեփուր	175 51	Յեկա գացի	114 35
Կանչում եմ, լա՛ր	110 33	Յեկա հանդը	113 35
Կապուտ քուռակ հեծել եմ	19 6	Յեկեք ախպեր	14 5
Կարճըլիկ, կուրճուլիկ	255 69	Յես գուլթանն եմ	197 55
Կարմիր վարդ	1 1	Յես եմ քու խաղամիջում	185 53
Կարմիր քարը տաշած ա	38 12	Յես մարալ եմ, դու ջեյրան	139 42
Կարմիր քարը տաշած ե	240 65	Յես մի պուճուր	79 24
Կարմիր ալուշա առնեմ	249 68	Յես լեկա գնացի	60 18
Կաքափն ա կալնել քարին	66 20	Յես քեզ տեսա	56 17
Կաքափն իջավ	144 43	Յերթամ աղբյուրը	157 46
Կուժն առա	133 40	Յերի, լերի, լերի ջան	195 55
№ 53	53 16	Յերկինքը ամպել ե	257 70
№ 70	70 21	Նազ մի անի, ջան աղջիկ	236 64
Հալ, աման, աման	159 47	Նա լուս եր	132 39
Հանդեն գաս	233 63	Նանալ, նանալ, փափուր	59 18
Հա տվեք, հետ տվեք	9 3	Նեկտար ջան	163 48

	№	Էջ
Նեստորը գնաց	97	29
Նոր եկար կալին	235	64
Շառաֆուն դուն փուլով աղջիկ	107	33
Շեյխ Սաֆո	83	25
Շիլին ծալ	109	33
Շողեր ջան	16	5
Շորորա Սալաթ	5	2
Ոթխի տակին	76	23
Ոթխի տակին ջուր գնաց	75	23
Ո՛ր, յա՛ր	67	20
Ոտար լերկեր	207	58
Ոտար լերկեր	242	66
Ոտար, ոտար, ոտար	169	50
Որդուն քաշեց	118	36
Ուն կերևա, ձուն կերևա	50	15
Ուռի լես, կեռանալ մի	61	19
Ուռի լես, կեռանալ մի	154	45
Չե ամման, ամման	238	65
Չեմ, չեմ	131	39
Չինար ես, կեռանալ մի	13	4
Չինար, չինար աղբերս	86	26
Չուլի հոռովել	73	21
Պարտքով կես մը ծախեցին	173	51
Պուճուր աղջիկ մի թոնի	189	54
Ջաղացս մանի, մանի	137	41
Ջան, աղբեր ջան	217	60
Ջան աղջիկին	156	46
Ջան մարալ ջան	226	62
Ջան, յարո ջան	155	46
Ջուր կուգա վերին սարեն	125	37
Սալիկալիսուրձ կրելու յերգ Ilvar	74	22
Սաչանա ջուրը	231	63
Սա՛ր, սա՛ր	71	21
Սարեն եկավ ձիավոր	130	39
Սարերին գարուն կուգա	39	12
Սարերի սինձը ի՛նչա	64	19
Սարերի վրով գնաց	134	40
Սարի տակը ջուրտոմ դո՛ղ	164	48
Սարիցը պող քամին փչեց	123	37
Սիրել եմ սիրեկանս	116	35
Սիրուն ջան	18	6
Սիրել ես մոռանալ մի	153	45
Սիրել ես, մոռանալ մի	179	52
Սողոմ ջան	203	57
Սոնալար, սոնալար	225	62
Սուրբ Կարապետ քո վանքը	72	21
Սև եմ, սևավոր հովք եմ	121	36
Սև տղան կուրտ	174	61
Վա՛յ գիտի, բյուլբյուլս	91	27
Վոսկե մատնիք	57	17
Վորդին առաց	62	19
Վոտներս ցրտում գնաց	4	2
Տասն ափուր ճանապարհ	92	28
Տիգրան աղի մատի ողբ	136	41

	№	Էջ
Տիլոյ աղջիկ	96	29
Տո լաո	58	18
Տո՛, յա՛ր ջան	147	44
Տոն, տոն, տոն աղբեր	209	58
Տուն եմ շիքե	232	63
Փափոռի ջան	26	8
Փութ ու կեսից բեռ բռնեցին	94	28
Քամին լեկավ երան, երան	127	38
Քան, նանա	199	56
Քանաքեռ բանձր տեղ ա	188	54
Քան սև, սև սևավոր	181	52
Քեզ վոր տեսա	223	61
Քեկե, քեկե, քեկքով աղջիկ	12	4
Քիրման շալն սի, սի	216	60
Քարվան կուգեր	229	62
Քո մատի մատնիքը	201	56
Քուլրիկս եկավ	192	54

Աղնա յերգեր

Աբուլին աղղը ալեկեողու	12 ա.	80
Անտունի	8 ա.	78
»	8 բ.	78
Արագ թևաղ	20	86
»	21	86
»	22	86
»	23	87
Արագ պարերգ	18	85
»	19	86
Թխման աղղը	12 գ.	82
Խմբերգ	15	83
Ծանր թևաղ	17 ա.	84
»	17 բ.	85
»	17 գ.	85
Հարսանեկան յերգ	2	75
Հարսանեկան յերգ՝ չինալի	4	76
Հարսան. յերգ՝ աղջիկ տանելու	5	76
Հարսանեկան. հարս ու թագա- վոր յերբ տուն կժամանեն	6 ա.	77
(Նույնը) II վարիանտ	6 բ.	77
Հին յերգ	10	80
Հին յերգ թևաղի	16	84
Հին յերգ (ղարբի վրա)	11	80
Ջորակ աղղը	12 բ.	81
Ճոր պար	24	87
Ֆերգ համբարձման	14	83
Ֆերգ զարիպի	13	82
Վողբ	25	87
Պարերգ բարեկենդանի ու դատի	7 ա.	77
»	»	»
»	7 բ.	77
Պեղրկյան իջեր և խանը	9	79
Որոր	1 ա.	75
»	1 բ.	75
Քաշհարեն հարսանեկան	3	76

НАЗВАНИЕ ПЕСЕН.

	№№	стр.
Абараны карота	47	14
Абарани оровэл	186	53
Ай, аман, аман	159	47
Айгум кайнэм	250	68
Ай индило	176	51
Ай лоти ахджик	193	55
Ай лэ лэ, вай лэ лэ	239	65
Ай Назан, Назан	168	49
Ай, сирун Сато	177	51
Алягаз сарн ампэлта	258	70
Ал у алван ес арел	25	8
Аман назани ярыс	78	23
Ампэл а ампи нман	108	33
Ампэл а ампи такин	55	17
Ампэл а камар, камар	124	37
Ампэл а, тон чи галис	46	14
Андрэвн экав	119	36
Андэн гас	233	63
Арагил, баров экар	222	61
Аразы эштацэл а	40	12
Аразы эштацэл а	210	58
Ари, ари ке курбан	31	10
Арнэлу нпатак унэм	90	27
Арорн асац татрак авкун	21	7
Аротов, аротов	160	47
Артэры варац тэса	42	13
Арцапи джур	244	67
Арэгаки нман эс	180	52
Аствац ко ахпэр паи	146	43
А твэк, ет твэк	9	3
Ах, вай э вай	81	24
Ахвэс гнац	49	15
Ахвэсдары плир а	172	50
Ах канэм, арун куга	212	58
Ах лоты Маран	23	7
Ах майрик джан	253	68
Ах, сэвавэр, сэвик ахджик	215	59
Ахчи, ануныд Шушан	140	42
Ахчи ари, индз ми вари	88	27
Ахчи, арст экав	35	11
Ахчи, индз варэц сэрыд	43	13
Ахчи назэрэв	95	29
Ах, яман	187	54
Багэр, дук каначэцэк	128	38
Барду цаы бар кута	100	30
Бацвэла	158	47
Бобик ми келэ, пуш э	3	1
Бюлбюл эм	103	32
Вай гиди бюлбюлыс	91	27

№№ стр.

№№ стр.

Вордин асац	62	19
Воскэ матник	57	17
Вотнэрс цртум гнац	4	2
Гарун а, дэун а арэл	17	5
Гаруны бамбак цанэм	167	49
Гаци артэр, брни лор	44	13
Гаци тэса	98	30
Гнаци бахы	191	54
Гнаци джуры	204	57
Гоша джуры сарэл эр	150	44
Гутаны ац эм берум	126	38
Гынтóв, топэрóв	198	56
Гыркóв, гыркóвд ылынм	148	44
Гюлум джан	166	49
Джан ахбер, джан	217	60
Джан ахджикин	156	46
Джан, марал джан	226	62
Джан ярó джан	155	46
Джахацс мани, мани	137	41
Джур куга вэрин сарэн	125	37
Дзиг ту, каши	30	10
Ду ансирт яр	22	7
Дэ кэлэ, дэ кэлэ Юхабэр	84	25
Дэ флэ фикó	45	14
Ела анды	113	35
Ела гаци	114	35
Ел, ел, ели парэнк	138	41
Елэк ахпэр	14	5
Ери, ери, ери джан	195	55
Еркинкын ампэл э	257	70
Ертам ахбюры	157	46
Ес гутанн эм	197	55
Ес ела гнаци	60	18
Ес кез тэса	56	17
Ес марал эм, ду джейран	139	42
Ес ми пучур	79	24
Ес сирэши	241	66
Ес эм ко хахамиджум	185	53
Зада ес, мани, мани	52	16
Зар зынгы	247	67
Зонтики óвы кнэл эс	106	32
Им ахбэр царан такин	111	34
Им чинари яры	85	26
Им эры	24	7
Индз ми тохни мин у чар	89	27
Кайнэл ем, гал чем кара	2	1
Кайнэл энк аха баха	211	58
Кайнэл эс баха, баха	202	56
Кайнэл эс бахи гылхин	152	45

Кайнэл эс каж кыманэс	200	56
Кайнэл эс карн вра	206	57
Какавн а кайнэл карин	66	20
Какавн иджав	144	43
Кали ёргы	20	6
Кал эм гцэл	41	13
Кал эм гцэл	213	59
Камин елав эран, эран	127	38
Канакёр бандзыр тэх а	188	54
Ка, нана	199	56
Канач тэпур	175	51
Канчум эм яр	110	33
Капут курак эцэл ем	19	6
Кармир алуча арнэм	249	68
Кармир вард	1	1
Кармир кары ташац а	8	12
Кармир кары ташац э	240	65
Карчылик, курчулик	255	69
Касэв, сэв, сэвабор	181	52
Кез вор тэса	223	61
Келэ, келэ, келков ахчик	12	4
Кирман шалын ой, ой	216	60
Ко мати матники	201	56
Кужн ара	133	40
Куйрикс экав	192	54
Кярван кугэр	229	62
Лалухан	228	62
Лээус чи хосум	6	2
Лорик	112	34
Луснакн ануш	256	69
Лэ, лэ, яман	221	61
Майрикин язма берин	101	31
Мананыс нстэл э	161	47
Мти, тнэн синин ар	162	48
Мэк кулутик	230	62
Мэр бахин ка бахманчи	196	55
Мэр дыраны хнки цар	117	35
М р тун, дээр тун	32	10
Наз ми ани джан ахджик	236	64
На лус эр	132	39
Нанай, нанай, папори	59	18
№ 53	53	16
№ 70	70	21
Нор экар калэн	235	64
Нэктар джан	163	48
Нэстёр гнац	97	29
О	29	9
Ов айваны мтэл эс	141	42
Ов арэк сарэр джан	259	71
Ов, ов, овн ынкав	7	3
"	10	3
Ов, ов, ов, эхни	37	12
Огис мармин андипэцин	214	59
Одало джан	93	28
Ой назан у дилбар	104	32
Ой нарым	165	48
Ой, ой Ехсо джан	219	60
Ой яр	82	24
Ол ара эзо	67	20
О, олэл, олэл, олэл I var.	28	9
Ордун кашац	74	22
Отар еркир	118	36
"	207	58
Отар, отар, отар	242	66
Отхи такин	169	50
Отхи такэн джур гнац	76	23
"	75	23

О, яман у марджан	178	52
Папори джан	26	8
Партков кес м цахэцин	173	51
Пут у кэсиц бер бырнэци	94	28
Пучур ахджик ми тырни	189	54
Рэан эм бар чуним	80	24
Сайли, кали, хурц, крелу оровэл		
II var.	74	22
Сари тақы джухтым коч	164	48
Сарицы пах камин пчац	123	37
Сар, сар	71	21
Сарэн экав дзиавор	130	93
Сарэри вров гнац	134	40
Сарэрин гарун куга	39	12
Сарэри Синдзы инч а	64	19
Сачана джур	231	63
Сирун джан	18	6
Сирэл эм сирэканьс	116	35
Сирэл эс, моранал ми	179	52
"	153	45
Согом джан	203	57
Соналар, соналар	225	62
Сурб карапэт ко ванкы	72	21
Сэв тхан, колот	174	51
Сэв эм, сэвабор авк эм	121	36
Тагвор, ду баров экар	220	60
Тагвори мэр, дус ари	183	53
Талаанн экав	68	20
Талишу чамбэн дуз а	254	69
Тасн авур чанапар	92	28
Тигран аги мати огы	136	41
Тилой ахчик	96	29
То лаб	58	18
Тон, тон, тон ахбэр	209	58
То яр джан	147	44
Тунджинар яр	87	26
Тун эм шикэ	232	63
Турыс бэрэк	227	62
Ун кэрэва, дзун кэрэва	50	15
Уры ес, керанал ии	61	19
"	154	45
Ханым Ева джан	145	43
Харса берды	102	31
Харса берды блил э	63	19
Хашанги	69	20
Хоротик Мрдон	243	66
Хорот эр, колот эр	54	16
Хындзор уним кцац а	143	43
Царан такин	129	38
Цари такин кар канэм	15	5
Цари тақы талда я	248	67
Цары ес эм	245	67
Цахик Цахкеванэ ес	51	15
Цахкеванка дзорэн эм	48	14
Цахкеванкум дзун куга	105	32
Цирани цар бар ми та	8	3
Цови дзыкнакы ес эм	184	53
Чамбэс эс э	237	65
Чинар, чинар ахберыс	86	26
Чинар эс, керанал ми	13	4
Чути оровэл	73	21
Чэ, амман, амман	238	65
Чэм, чэм	131	39
Шарафун дун пушов ахчик	107	33
Шейих Сафо	83	25
Шилэн цал	109	33
Шорора Салат	5	2

Цюхэр джан	16	5
Эй нарэ	151	45
Экар мэр дрнов	246	67
Энеко ярыс	77	23
Эс арун	234	64
Эс гишэр	135	40
Эс мэр туну	122	37
Эс инч зулум эр?	224	61
Эс ор бархэ балакэ	149	44
Эс ор урбат и, пас и	1	4
Эс ор урбат питэр	27	8
Эс сарин туш эм экэл	120	36
Эс тнэр	142	42
Эс яны улки	36	12
Этум эм бахы	194	55
Ййли цахик, гюли джан	34	11
Яман ами	33	11
Яр, барду цары	170	50
Яр джан ари	99	30
Яр джан, узулмиш ара	205	57
Ярин яр чунн	171	50
Яр лэ, лэ	252	68
Яро, о аро	251	68

Название песен Акна.

Абучэх Ахзы алекеозлю	12	80
Антунн	8	78
"	8	78
Араг парэрг	18	85

Араг парэрг	19	86
Араг тэвхах	20	86
"	21	86
"	22	86
"	23	87
Арсанэкан ерг	2	75
Арсанэкан ерг ахджик танэлун	5	76
Арсанэкан ерг инан	4	76
Арсанэкан. Арсн у тагавор ерб тун		
к жаманэн	6	77
Арсанэкан. Арсн у тагавор ерб тун		
к жаманэн	6	77
Вохб	25	87
Дзорак ахзы	12	81
Ерг амбардзмэн	14	83
Ерг харипи	13	82
Кашарэн арсанэман	3	76
Оро	1	75
"	1	75
Парэрг барекендани у затки	7	77
"	7	77
Пэзыркян иджэр э ханы	9	79
Тхман ахзы	12	82
Хин ерг	10	80
"	11	80
Хин ерг тэвхахи	16	84
Хмбэрг	15	83
Цанр тэвхах	17	84
"	17	85
"	17	85
Чор пар	24	87

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

	Էջ
1. * * *	V
2. ԱՌԲԱՋԱԲԱՆ	VII
3. ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՅԵՐԳԵՐ	I
4. ՄԻ ՇԱՐՔ ԱԿՆԱ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՅԵՐԳԵՐ	75
5. ԴԻՏՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	89
6. ՅԱՆԿ	98

СОДЕРЖАНИЕ

	стр.
1. * * *	VI
2. ПРЕДИСЛОВИЕ	X
3. НАРОДНЫЕ ПЕСНИ	1
4. РЯД НАРОДНЫХ ПЕСЕН АНН'А	75
5. ПРИМЕЧАНИЕ	94
6. НАЗВАНИЕ ПЕСЕН	101

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0466164

10p. *Algeria*

1895

10. 0.